

**PREDLOG
EVA 2022-1911-0005
NUJNI POSTOPEK**

**ZAKON O INTERVENTNIH UKREPIH ZA CELOVITO UREDITEV POLOŽAJA
RAZSELJENIH OSEB IZ UKRAJINE IN ZA POMOČ GOSPODARSTVU REPUBLIKE
SLOVENIJE ZARADI POSLEDIC UKRAJINSKE KRIZE**

I. UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) je 9. marca 2022 sprejela Sklep o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22, v nadaljnjem besedilu: Sklep vlade), skladno z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite, s katerim je bila aktivirana Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite ob množičnem prihodu razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takih oseb (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2001/55/ES). Do vključno 4. aprila 2022 je bilo v Republiki Sloveniji evidentiranih 4297 vlog za začasno zaščito. Od uvedbe začasne zaščite in aktivacije Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: ZZZRO) se je v praksi odprlo več vprašanj, povezanih s postopkom priznanja začasne zaščite, predvsem pa glede zagotavljanja pravic osebam, za katere je uvedena začasna zaščita. Pokazale so se tudi pomanjkljivosti pri prenosu Direktive Sveta 2001/55/ES.

Na podlagi opravljene ankete Gospodarske zbornice Republike Slovenije je bilo ugotovljeno, da podjetja ugotavljajo velik padec prihodkov od prodaje zaradi ukrajinske krize. Več kot 50 odstotkov podjetij pričakuje precejšnje motnje v poslovnih procesih naraščanja stroškov in pogodbene kazni ter odškodninske tožbe. Podjetja bodo morala prekiniti nedokončane posle, zato iščejo alternativne dobavitelje. Težave so tudi z zagotavljanjem surovin za proizvodnjo in v energetiki. Evropska unija in Republika Slovenija sta sprejeli tudi več omejevalnih ukrepov za poslovanje z Rusko federacijo in Belorusijo, zato je slovensko gospodarstvo močno prizadeto in so potrebni ukrepi pomoči predvsem za premostitev likvidnostnih težav.

Od začetka vojaške invazije na Ukrajino je v Evropsko unijo, tudi v Republiko Slovenijo prispelo več kot štiri milijone ljudi. Uvedena je bila tudi začasna zaščita razseljenih oseb iz

Ukrajine (v nadaljnjem besedilu: osebe, za katere je uvedena začasna zaščita). Veliko teh oseb je prispelo z bankovci grivne in se spoprijemajo z velikimi težavami pri pretvarjanju teh bankovcev v valuto države članice gostiteljice. Narodna banka Ukrajine je začasno ustavila menjavo bankovcev grivne v tujo gotovino, da bi zaščitila omejene devizne rezerve Ukrajine, kar je vplivalo na konvertibilnost bankovcev grivne v državah EU. Kreditne institucije v državah članicah niso pripravljene opravljati dejavnosti menjave valute zaradi tečajnih tveganj.

Evropska komisija je 1. aprila 2022 predstavila predlog priporočila Sveta EU za spodbujanje usklajenega pristopa za nacionalne sheme, ki so jih uvedle države članice. Namen tega predloga, ki ga je Svet EU potrdil 19. aprila 2022 (Priporočila Sveta EU o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist razseljenih oseb iz Ukrajine (COM(2022) 163 final), je razseljenim osebam iz Ukrajine ponuditi enake pogoje za pretvorbo bankovcev grivne v lokalno valuto ne glede na to, katera država članica jih je sprejela, vzpostaviti enake konkurenčne pogoje za kreditne institucije in preprečiti morebitno špekulativno ravnanje na trgu.

57. člen predloga zakona, ki ureja menjavo ukrajinske grivne z Banko Slovenije, temelji na vsebini Priporočil Sveta EU o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist razseljenih oseb iz Ukrajine (COM(2022) 163 final) z dne 19. 4. 2022. Predlog rešitve je bil z Banko Slovenije usklajen, razen glede vsebine jamstva za morebitne izgube Banke Slovenije pri takšnih menjavah. Predlog zakona takšnega jamstva ne predvideva iz razlogov, ki so podani pri obrazložitvi 57. člena. Velja tudi poudariti, da se je do omenjenih priporočil Sveta EU opredelila tudi Evropska centralna banka, ki pa ni izpostavila, da bi bilo treba za morebitne izgube centralne banke pri takšnih menjavah zagotoviti jamstvo države oziroma tudi ni nasprotovala ureditvi na Poljskem, ki pri takšni shemi tudi ne predvideva jamstva države.

Vsebina 57. člena predloga zakona z Združenjem bank Slovenije ni bila usklajevana, saj se je k pripravi členov pristopilo takoj, ko so stopila v veljavo Priporočila Sveta EU o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist razseljenih oseb iz Ukrajine (COM(2022) 163 final). Upoštevati je treba tudi, da predlog člena upošteva vsebino omenjenih priporočil Sveta EU in da se bosta pri izvedbi predloga zakona Banka Slovenije in posamezna poslovna banka ali hranilnica odločili, ali bosta sporazum o menjavi sklenili.

Banka Slovenije bo za izvajanje menjav ukrajinske grivne lahko sklenila sporazum s posamezno banko, na podlagi katerega bo banka opravljala menjalniške posle nakupa ukrajinskih griven za osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, Banka Slovenije pa se bo zavezala, da bo od banke odkupila zneske ukrajinske grivne. Banka Slovenije bo prav tako sklenila sporazum s centralno banko Ukrajine, na podlagi katere bo ta od Banke Slovenije odkupila zneske ukrajinske grivne, ki jih bo Banka Slovenije zamenjala sama ali odkupila od bank. Banka Slovenije se lahko v sporazumu s centralno banko Ukrajine, ki ga z njo lahko sklene neposredno ali prek katere druge centralne banke, dogovori, skladno z omenjenim priporočilom Sveta EU, da se menjave opravi po dogovorjenem menjalnem tečaju. Tako se naslovijo morebitne izgube Banke Slovenije iz tega naslova in hkrati tudi ustrezno upošteva načelo prepovedi monetarnega financiranja. Glede na to, da je Evropska centralna banka sodelovala pri pripravi omenjenih priporočil Sveta EU, ki jim je po vsebini podobna poljska shema menjav ukrajinske grivne, ki ne predvideva jamstva države za pokritje morebitnih izgub centralne banke, vprašanje prepovedi monetarnega financiranja pri taki shemi ne more biti bistveno. Tudi sicer na podlagi predloga zakona Banka Slovenije ne bo financirala obveznosti države (monetarnega financiranja). Zaradi opisanega predlog

zakona tudi ne vzpostavlja jamstva Republike Slovenije Banki Slovenije za kritje morebitnih izgub.

Evropska centralna banka (ECB) je že sodelovala pri pripravi priporočil Sveta, na katerih temeljijo predlagani člani o menjavi grivne, zato se ocenjuje, da posvetovanje v tem primeru ni potrebno. Omenjena priporočila ne omenjajo zahteve po kritju morebitnih izgub centralnih bank iz naslova menjave grivne, prav tako ECB ni pripominjala ureditve na Poljskem, kjer centralni banki prav tako ni dano jamstvo države za primer takšnih menjav.

Za ukrepe za omilitvev posledic oziroma zmanjšanje negativnih učinkov vojaške invazije na Ukrajino je treba zagotoviti sredstva, ki jih ob pripravi proračuna Republike Slovenije ni bilo mogoče načrtovati.

2 CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Zaradi omilitvev posledic humanitarne krize, ki je posledica vojaške invazije na Ukrajino in s tem povezanega množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije, ter zaradi implementacije omenjenega Sklepa vlade in učinkovitejšega izvajanja postopkov priznanja začasne zaščite ter zagotavljanja pravic osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, je treba intenzivirati mehanizme za izvedbo tega instituta, kar je tudi cilj predloga zakona.

Hkrati se s predlogom zakona uvajajo rešitve za blažitev preobremenjenosti pristojnih državnih organov, vključenih v te procese, zlasti na področju administrativnega upravljanja, učinkovitega vodenja postopkov priznanja začasne zaščite in hitre zagotovitve pravic osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, kot tudi za blažitev negativnega učinka na vseh področjih delovanja države (socialno varstvo, zdravstvo, gospodarstvo, javna varnost itn.), ter odpravljajo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri zagotavljanju začasne zaščite razseljenih oseb.

S predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije prav tako prenaša 101.a člen Direktive Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost, ki državam članicam omogoča hiter odziv na izredne okoliščine, kot so pandemije, humanitarne krize in naravne nesreče.

Cilj predloga zakona je tudi omilitvev posledic ukrajinske krize in zato tudi posledic omejitev v poslovanju z Rusijo in Belorusijo na slovensko gospodarstvo predvsem zaradi pretrganja dobavnih verig, prekinitve trenutnih poslov in nezmožnosti sklepanja novih, zato se s predlogom zakona uvaja ustrezen začasen ukrep na področju gospodarstva.

2.2 Načela

Predlog zakona ureja vsebino, povezano z omilitvijo humanitarne krize kot posledice vojaške invazije na Ukrajino in s tem povezanim množičnim prihodom razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije. Zakon uvaja interventne ukrepe za hitro, učinkovito in celovito ureditev položaja teh oseb, za katere je uvedena začasna zaščita. Pri tem sledi načelom mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava o varstvu ljudi, zlasti glede urejanja začasne zaščite ob množičnem prihodu razseljenih oseb, ter upošteva izhodišča nacionalne zakonodaje in sprejete mednarodne obveznosti, vključno s predpisi EU na tem področju (Direktiva Sveta 2001/55/ES).

Zakon sledi tudi naslednjim načelom:

1. Načelo prilagajanja prava družbenim razmeram

Humanitarna kriza kot posledica vojaške invazije na Ukrajino in s tem povezan vpliv množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije lahko pomenita nepredvidljive razmere tako z vidika trajanja kot tudi posledic na položaj razseljenih oseb na eni strani ter na delovanje države, družbo in posameznike na drugi strani. Poleg tega je zaradi ukrajinske krize tudi slovensko gospodarstvo v popolnoma novem in nepredvidljivem položaju. V luči te negotovosti zakonodajalec nima le pravice, temveč tudi dolžnost, da zakonodajo prilagaja danim družbenim razmeram in jo tudi spreminja, če to zahtevajo spremenjena družbena razmerja. Načelo prilagajanja prava družbenim razmeram se v teh družbenih razmerah torej kaže kot bistven element načela pravne države.¹

2. Načelo socialne države

Načelo socialne države omogoča zakonodajalcu pri zagotavljanju in uresničevanju socialne varnosti njegovih državljanov in drugih pravnih subjektov, ki bivajo na ozemlju Republike Slovenije, precej prosto presojo. Načelo je povezano z načelom vzajemnosti in solidarnosti.²

3. Načelo zakonitosti

Načelo zakonitosti od državnih organov zahteva, da morajo njihova posamična dejanja temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu (četrti odstavek 153. člena Ustave Republike Slovenije).

4. Načelo učinkovitosti

Nujni ukrepi, ki jih država sprejema za obvladovanje in zmanjševanje negativnih posledic množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije, na položaj teh oseb ter na delovanje države, družbo in posameznike ter gospodarstvo, morajo biti čim učinkovitejši.

5. Načelo ekonomičnosti postopka

Postopki, povezani z dodelitvijo statusa začasne zaščite razseljenih oseb, postopki dodeljevanja finančnih spodbud in drugi z zakonom predvideni interventni ukrepi, se morajo izvajati hitro, s čim manjšimi stroški in čim manjšo zamudo za stranke in druge udeležence v postopku.

6. Načelo solidarnosti

Zakonski ukrepi sledijo načelu solidarnosti in vzajemne pomoči osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, ter pomoči gospodarstvu zaradi ukrajinske krize.

7. Načelo transparentnosti

Zaradi preprečevanja zlorab so prejemniki finančnih spodbud zavezani k transparentnosti njihovega pridobivanja.

2.3 Poglavitne rešitve

Z zakonom se določajo interventni ukrepi za omilitev posledic humanitarne krize, ki je posledica vojaške invazije na Ukrajino ter s tem povezanega množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije, ter ukrepi za omilitev posledic

¹ Glej odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-80/16, U-I-166/16, U-I-173/16 z dne 15. 3. 2018, 38. točka obrazložitve.

² Glej odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-313/98 z dne 16. 3. 2000, 5. točka obrazložitve.

ukrajinske krize na gospodarstvo Republike Slovenije.

Pri tem se v ZZZRO odpravljajo pomanjkljivosti, ki so se pokazale v praksi, in sicer se predlagajo:

- nadaljnja uskladitev z Direktivo Sveta 2001/55/ES,
- poenostavitev in hitrejša izvedba postopka priznanja začasne zaščite, vključno z jasnejšo ureditvijo ob vzporednosti začasne zaščite in postopku mednarodne zaščite,
- jasnejša delitev pristojnosti za izvedbo posameznih dejanj v postopku priznanja začasne zaščite ter odgovornosti za zagotovitev pravic osebam z začasno zaščito,
- ureditev pravic prosilcev za začasno zaščito in jasnejša ureditev pravic osebam z začasno zaščito.

Predlog zakona omogoča osebam, ki jim je v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita po zakonu, ki ureja mednarodno zaščito, in zakonu, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb, ter osebam, ki so v Republiki Sloveniji v postopku pridobivanja priznanja mednarodne zaščite po zakonu, ki ureja mednarodno zaščito, in zakonu, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb, ugodnejšo obravnavo kot drugim osebam, ki prenočujejo v nastanitvenih obratih. Gre za sistemsko rešitev, saj se s predlagano spremembo ZSRT-1 razširja krog upravičencev do oprostitve plačila turistične takse tudi na osebe, ki jim je v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo in 54/21) in ZZZRO, ter osebe, ki so v Republiki Sloveniji v postopku pridobivanja priznanja mednarodne zaščite oziroma začasne zaščite razseljenih oseb.

Poglavitne rešitve na področju socialnega varstva so zlasti zagotovitev nastanitve v institucionalnem varstvu.

Poglavitne rešitve na področju zdravstvenega varstva so zaščita zdravja in življenje oseb z začasno zaščito, posebna skrb za ranljivo skupino oseb (nosečnice, starejši, otroci itn.), ob upoštevanju specifičnosti zdravstvenega stanja oseb, za katere je uvedena začasna zaščita.

Poglavitne rešitve na področju vzgoje, izobraževanja in znanosti se nanašajo na možnost vključitve v programe vzgoje in izobraževanja (od predšolske vzgoje do visokošolskih programov). Osebe z začasno zaščito se v programe vključujejo pod enakimi pogoji kot slovenski državljani.

Študentje višješolskih in visokošolskih programov s statusom osebe z začasno zaščito imajo tudi pravico do mesečnega dodatka za izobraževanje.

S predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije prav tako prenaša 101.a člen Direktive Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost, ki državam članicam omogoča hiter odziv na izredne okoliščine, kot so pandemije, humanitarne krize in naravne nesreče.

Poglavitne rešitve na področju gospodarstva za omilitev posledic oziroma zmanjševanja negativnih učinkov ukrajinske krize in omejevalnih ukrepov, ki jih je uvedla Evropska unija, ter posledično tudi Republika Slovenija, proti Ruski federaciji in Belorusiji, so predvidene v obliki ugodnih posojil, predvsem za mikro, mala in srednje velika podjetja, prek Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo.

Cilj predloga zakona je tudi, da se osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, omogoči menjava omejene količine ukrajinske valute. Rešitve so:

- osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, se omogoči znesek menjave do največ 10.000 griven na osebo;
- menjavo lahko opravi Banka Slovenije ali poslovne banke;
- menjava se opravi brez stroškov za osebe, za katere je uvedena začasna zaščita;
- menjave se opravljajo v obdobju treh mesecev od dneva sklenitve sporazuma med poslovno banko, ki bo opravljala menjavo, in Banko Slovenije. Vlada lahko to obdobje podaljša še za tri mesece.

Ker pri pripravi Sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2022 in Proračuna Republike Slovenije ni bilo mogoče pričakovati vojaške invazije na Ukrajino, se v obeh navedenih dokumentih niso načrtovala sredstva za ukrepe za omilitev posledic oziroma zmanjšanje negativnih učinkov vojaške invazije na Ukrajino.

Ob upoštevanju veljavne javnofinančne rezerve bi bilo sredstva za navedene ukrepe mogoče zagotoviti le na podlagi 42. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF), ki določa, da se sredstva splošne proračunske rezervacije uporabljajo za nepredvidene namene, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva, ali za namene, za katere se med letom izkaže, da sredstva niso zagotovljena v zadostnem obsegu, ker jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Republika Slovenija je iz splošne proračunske rezerve leta 2022 že namenila znaten delež sredstev kot humanitarno pomoč Ukrajini in tudi kot pomoč za začasno razseljene osebe iz Ukrajine. Prav tako so bila leta 2022 iz splošne proračunske rezervacije že izplačana sredstva za ukrepe, ki so bili določeni v Zakonu o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 206/21 in 52/22 – odl. US) in v zakonih, ki so bili sprejeti za blažitev posledic energetske krize. Vsi navedeni zakoni so bili uveljavljeni po sprejemu proračuna v Državnem zboru. To pomeni, da za nadaljnje financiranje ukrepov, ki so bili sprejeti, in tudi tistih, ki bodo, v splošni proračunski rezervaciji državnega proračuna ni več mogoče zagotavljati sredstev.

Zaradi vzrokov, navedenih v prejšnjem odstavku, in predvsem zato, ker zaradi državnozbornih volitev ni mogoče pripraviti rebalansa proračuna države za leto 2022, se s predlaganim zakonom določa pravna podlaga, po kateri se bodo izključno leta 2022 na podlagi 48. člena ZJF iz sredstev proračunske rezerve, ki je namenjena predvsem odpravi posledic naravnih nesreč, lahko financirali tudi ukrepi za omilitev posledic vojaške invazije na Ukrajino (tako pomoč osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, kot tudi humanitarna pomoč Ukrajini).

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Z vidika sprememb in dopolnitev ZZZRO, predvsem z vidika zagotavljanja pravic prosilcev za začasno zaščito in pravic oseb z začasno zaščito, so finančne posledice za leto 2022 ocenjene na približno 65.200.000,00 EUR. Sredstva za izvajanje ZZZRO so leta 2022 v

proračunu države zagotovljena na način, kot je v nadaljevanju pojasnjeno pri posameznem ukrepu.

Za leto 2023 se bodo finančne posledice ZZZRO načrtovale v finančnih načrtih pri pristojnih predlagateljih finančnih načrtov pri pripravi Sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2023 oziroma pri pripravi rebalansa proračuna države, če zaradi državnozbornih volitev spremembe proračuna za leto 2023 ne bodo pripravljene.

Sredstva za plačilo tolmačev pri ugotavljanju pogojev za pridobitev začasne zaščite in za prevajanje odločitev v takih primerih, se bodo zagotavljala v okviru sredstev za obravnavo vlog za začasno zaščito in izdajo izkaznic upravnih enot.

Za izvajanje 13. in 18. člena predloga zakona, s katerim se spreminjata 17. in 25. člen ZZZRO in s katerim se urejajo nastanitev in pravice prosilcev, se finančne posledice ocenjujejo do 10.000.000,00 EUR. Sredstva so zagotovljena v finančnem načrtu Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad).

Za financiranje predšolske vzgoje so sredstva zagotovljena v okviru finančnega načrta Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, pri tem pa se ocenjuje, da bo treba zato zagotoviti 2.900.000,00 EUR za leto 2022 in do 9.000.000,00 EUR za leto 2023.

Z 20. členom predloga zakona, s katerim se spreminja 27. člen ZZZRO, se za osebe z začasno zaščito ureja pravica do zdravstvenega varstva. Ocenjuje se, da bo treba za to zagotoviti sredstva v višini do 20.000.000,00 EUR, od tega je pri uradu že zagotovljenih 5.000.000,00 EUR, ostalih 15.000.000,00 EUR za leto 2023 se zagotovi iz proračunske rezerve. Sredstva se bodo zagotavljala v finančnem načrtu urada, med letom 2022 pa se bodo prerazporedila v finančni načrt Ministrstva za zdravje.

V povezavi s 25. členom, s katerim se spreminja 35. člen ZZZRO in v katerem se ureja pravica do žepnine, se ocenjuje, da bo treba zagotoviti sredstva v višini do 5.000.000,00 EUR. Sredstva v višini 1.250.000,00 EUR so že zagotovljena v finančnem načrtu urada, razlika se bo uradu zagotovila leta 2022 iz proračunske rezerve.

V povezavi z 28. členom, s katerim se spreminja 39. člen ZZZRO in ki ureja pomoč pri uveljavljanju pravic pri vključevanju v družbo, se ocenjuje, da bo treba zagotoviti sredstva v višini do 800.000,00 EUR. Sredstva v višini 200.000,00 EUR so že zagotovljena v finančnem načrtu urada, razlika se bo uradu zagotovila leta 2022 iz proračunske rezerve.

Z vidika sprememb in dopolnitev na administrativnem področju obravnavanja vlog upravnih enot za začasno zaščito in izdajo izkaznic oseb z začasno zaščito se finančne posledice predloga ocenjujejo na približno 2.180.000,00 EUR na leto, s predpostavko, da vlogo za začasno zaščito poda okoli 40.000 oseb. Predvideni približni znesek vsebuje stroške prevodov (2.100.000,00 EUR) in stroške izdelave izkaznic osebe z začasno zaščito (80.000,00 EUR). Sredstva se bodo Ministrstvu za javno upravo prerazporedila iz splošne proračunske rezerve. V navedena sredstva so všteti tudi stroški tolmačev in prevodov.

Zaradi spremembe Zakona o spodbujanju in razvoju turizma (Uradni list RS, št. 13/18; v nadaljnjem besedilu: ZSRT-1) in oprostitve plačevanja turistične takse osebam, ki jim je v

Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo in 54/21) in ZZZRO, ter osebam, ki so v Republiki Sloveniji v postopku pridobivanja priznanja mednarodne zaščite oziroma začasne zaščite razseljenih oseb, bodo občine imele izgubo namenskega vira za financiranje spodbujanja razvoja turizma – ocenjuje se, da bo ta znesek na letni ravni do 600.000,00 EUR.

V povezavi z začasnim ukrepom iz 53. člena, ki uvaja mesečni dodatek za izobraževanje, so ocenjene finančne posledice v višini 100.000,00 EUR za leto 2022 in 200.000,00 EUR za leto 2023. Sredstva so zagotovljena v finančnem načrtu Ministrstva za znanost, izobraževanje in šport.

Pri začasnem ukrepu zagotavljanja dodatnih sredstev za izvajanje socialnovarstvenih programov so predvidene predvsem finančne posledice za plačilo povečanega obsega dela. Če bi vsi izvajalci zagotavljali pomoč v okviru povečanega obsega dela, ki presega sofinanciranje programa oziroma financiranje projekta, so finančne posledice ocenjene na 1.000.000,00 EUR na leto.

Predvidena ocena finančnih posledic določb na področju socialnega varstva za koledarsko leto je:

za nastanitve oseb v institucionalnem varstvu 500.000,00 EUR,
za sofinanciranje socialnovarstvenih programov 1.000.000,00 EUR,
za financiranje Rdečega križa in Slovenske karitas za zagotovitev osnovnih življenjskih potrebščin v višini 500.000,00 EUR osebam z začasno zaščito.

Stroški iz naslova zagotavljanja zdravstvenega varstva od aprila do decembra 2022 se ocenjujejo na 15.000.000,00 EUR, ob predpostavki, da bo v Republiki Sloveniji v tem obdobju 20.000 oseb, za katere je uvedena začasna zaščita. Navedena sredstva bo krilo Ministrstvo za zdravje iz svojega finančnega načrta – integralnega dela proračuna, Ministrstvo za finance bo sredstva iz splošne proračunske rezervacije prerazporedilo pristojnemu ministrstvu, če teh sredstev ne bo moglo zagotoviti znotraj pravic porabe v svojem finančnem načrtu.

Predlog zakona bo imel v delu, ki se nanaša na pomoč gospodarstvu v obliki ugodnih posojil prek Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo, posledice na proračun Republike Slovenije v višini do 6.000.000,00 EUR. Navedena sredstva bo Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo leta 2022 zagotovila Republika Slovenija, Ministrstvo za finance, v B-bilanco, in sicer s prerazporeditvami pravic porabe iz naslova ostanka sredstev za ukrep za gospodarstvo iz 2. člena Zakona o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (Uradni list RS 29/22 – ZUOPDCE).

Sprejem zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATEREGA JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v državnem proračunu, kot je podrobneje pojasnjeno v točki 3 predloga zakona.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

S PODROČJA PREDPISOV O ZAČASNI ZAŠČITI RAZSELJENIH OSEB

Direktiva Sveta 2001/55/ES je bila z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite aktivirana prvič od njenega sprejetja. Tako na ravni Evropske unije kot na ravni posameznih držav članic se je pri njeni implementaciji odprlo več vprašanj, ki jih je Evropska komisija naslovila s Sporočilom Komisije o operativnih smernicah za izvajanje Izvedbenega sklepa (EU) 2022/383 z dne 4. marca 2022 o obstoju množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive Sveta 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite. Kljub temu je več držav članic Evropske unije začelo postopke za spremembo nacionalnih zakonodaj, da se zagotovijo hitrejši in enostavnejši postopki začasne zaščite in prilagoditev dejanskim razmeram ter potrebam iz prakse.

ČEŠKA REPUBLIKA

Češka republika poroča, da je nacionalni zakon o začasni zaščiti, ki implementira Direktivo Sveta 2001/55/ES, težaven pri uporabi v praksi in da ga nameravajo novelirati ter prilagoditi trenutnim razmeram in potrebam, ki izhajajo iz trenutnega množičnega prihoda oseb, ki so prizadete zaradi vojaške invazije na Ukrajino.

POLJSKA

Poljska je trenutno v postopku noveliranja predpisov, ki se nanašajo na izvajanje začasne zaščite, zaradi poenostavitve postopkov.

ŠVEDSKA

Švedski zakon o tujcih večinoma določa le, kdo je upravičen do dovoljenja za prebivanje iz naslova začasne zaščite in za kako dolgo, ter ne ureja postopka izdaje dovoljenja za prebivanje iz tega naslova, kar Švedska rešuje prek pravnih smernic o začasni zaščiti razseljenih oseb iz Ukrajine in o obravnavi prošenj za izdajo dovoljenj za prebivanje iz naslova začasne zaščite.

S PODROČJA ZAČASNIH UKREPOV NA PODROČJU GOSPODARSTVA

Na evropski ravni je Evropska komisija sprejela Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (2022/C 131 I/01) za podporo prizadetim podjetjem in sektorjem držav članic EU. Začasni okvir med drugim določa, da je lahko v trenutnih okoliščinah likvidnostna podpora v obliki jamstev ali subvencioniranih posojil podjetjem, ki jih je prizadela trenutna kriza, primerna, potrebna in ciljno usmerjena rešitev.

Predlog zakona zaradi blažitve vpliva ukrajinske krize na gospodarstvo, v nadaljevanju pa za krepitev konkurenčnosti gospodarstva, predvideva zagotavljanje ugodnih posojil, predvsem za mikro, mala in srednje velika podjetja, prek Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo. Predlog sledi zgoraj navedenemu začasnemu okviru.

ŠPANIJA

Španska vlada je 29. marca 2022 sprejela nujne ukrepe za blaženje učinkov vojne v Ukrajini, tako imenovani Nacionalni odzivni načrt za ekonomske in socialne posledice vojne v Ukrajini, v višini 16 milijard EUR (od tega 6 milijard v obliki neposredne pomoči in znižanj davkov ter 10 milijard v obliki poroštev prek ICO – Instituto de Credito Oficial). Zakon je bil naslednji dan objavljen v uradnem listu in je začel veljati 31. marca 2022. Cilj ukrepov je ohraniti gospodarsko okrevanje Španije (gospodarska rast 5,1 odstotka in 20,2 milijona zaposlenih leta 2021).

V odzivnem načrtu je osem ciljev (zmanjšanje cen plina, elektrike in goriv; podpora najbolj prizadetim sektorjem, podjetjem in najbolj ranljivim skupinam; okrepitev stabilnosti cen za preprečitev inflacijske spirale; zagotavljanje oskrbe; zaščita finančne stabilnosti; pospešitev izvedbe obnovitvenega načrta; podpora energetske učinkovitosti ter okrepitev kibernetске varnosti), ukrepi so sprejeti v petih stebrih, od katerih podpora gospodarstvu in podjetjem vsebuje:

- novo linijo poroštev prek ICO (Instituto de Credito Oficial) v višini 10 milijard EUR,
- podaljšanje rokov (od osem do deset let),
- neposredno pomoč najbolj prizadetim sektorjem: kmetijstvo in živinoreja, ribištvo, elektro in plinska industrija ter transport,
- fleksibilizacija pogojev Obnovitvenega načrta,
- revizija cen v javnih pogodbah,
- 80-odstotno znižanje cestnin za distribucijo elektrike,
- višje kritje posrednih stroškov CO₂,
- posebne pomoči sektorjem z zelo visoko porabo plina.

S PODROČJA ZAČASNEGA UKREPA MENJAVE UKRAJINSKE GRIVNE

Glede na to, da je Svet EU predlog Priporočila Sveta o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist razseljenih oseb iz Ukrajine (COM(2022) 163 final) potrdil 19. aprila 2022, je v trenutku priprave predloga zakona težko zaslediti, kakšne sheme so sprejele druge države članice.

POLJSKA

Poljska centralna banka je z ukrajinsko centralno banko sklenila dogovor o menjavi omejene količine ukrajinske valute. Omejitev menjave je do 10.000 griven v gotovini na osebo v bankovcih od 100 do 1.000 griven. Poljska centralna banka se je zavezala, da bo odkupila ukrajinske bankovce od poslovnih bank do omejenega zneska, te bankovce pa bo nato po dogovorjenem menjalnem tečaju odkupila ukrajinska centralna banka. Menjalni tečaj se lahko po predhodnem dogovoru spremeni. Dogovor vsebuje tudi najvišji mogoč znesek, ki ga bo odkupila ukrajinska centralna banka, poljska centralna banka pa mora zato vsak

teden poročati o količini opravljenih menjav.

MADŽARSKA

Na Madžarskem je možna menjava gotovine grivne v poslovalnicah OTP Banke, kjer lahko ukrajinski državljani zamenjajo gotovino grivno za madžarske forinte v vrednosti do 15.000 griven na transakcijo. Menjavo omogoča banka v okviru humanitarne pomoči.

SLOVAŠKA

Na Slovaškem je mogoče grivne zamenjati za evre v Tatra Banki, ki je hčerinska banka skupine Raiffeisen. Omejitev menjave na dan je 250 EUR na osebo. Gre za humanitarno pomoč.

AVSTRIJA

V Avstriji lahko Ukrajinci zamenjajo omejeno količino griven za evre v dveh bankah, ob predložitvi posebnih bonov, ki jih razseljene osebe pridobijo v namestitvenih centrih ali centrih za socialno delo. Menjavo opravljajo banke v okviru humanitarne pomoči in v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Za izvajanje zakona so pristojna ministrstva in drugi državni organi, na delovnih področjih, na katerih se sprejemajo ukrepi.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov dodatne administrativne obveznosti po tem zakonu niso predvidene.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Zakon nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona bo imel pozitivne posledice na gospodarstvo, tudi na mikro, mala in srednje velika podjetja, saj predvideva omilitev posledic oziroma zmanjšanje negativnih učinkov ukrajinske krize za podjetja.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

S predlogom zakona se izboljšuje položaj širšega kroga upravičencev, med drugim tudi na področju socialnega in zdravstvenega varstva ter izobraževanja.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Za izvajanje zakona so pristojna ministrstva in drugi državni organi, na delovnih področjih, na katerih se sprejemajo ukrepi.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Izvajanje zakona spremljajo vsebinsko pristojna ministrstva po področjih.

6.8 Druge pomembne okoliščine, povezane z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Omilitev posledic humanitarne krize zaradi vojaške invazije na Ukrajino in s tem povezanega množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije ter uvedba ukrepov za hitro, učinkovito in celovito ureditev položaja teh oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, je najpomembnejša okoliščina v tem zakonu. Prav tako se s predlogom zakona uvaja ustrezen začasen ukrep na področju gospodarstva, s katerim se predvidevajo omilitev posledic ukrajinske krize na slovensko gospodarstvo zaradi pretrganja dobavnih verig, prekinitvev trenutnih poslov in nezmožnost sklepanja novih poslov.

7 Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona

Skladno z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09) sodelovanje javnosti pri pripravi predloga zakona ni potrebno, saj gre za predlog zakona po nujnem postopku.

8 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona, in znesku plačila za ta namen

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

9 Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Mag. Matej Tonin, minister za obrambo,
- Tone Slak, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo,
- mag. Katarina Štrukelj, direktorica Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov,
- Aleš Hojs, minister za notranje zadeve,
- mag. Cveto Uršič, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Simon Zajc, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Franc Vindišar, državni sekretar na Ministrstvu za zdravje,
- mag. Irena Drmaž, državna sekretarka na Ministrstvu za finance,
- prof. dr. Simona Kustec, ministrica za izobraževanje, znanost in šport,
- Damir Orehovec, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport,
- dr. Mitja Slavinec, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

II. BESEDILO ČLENOV

PRVI DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) S tem zakonom se za omilitev posledic humanitarne krize zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil na Ukrajino in s tem povezanega množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije ter uvedbo ukrepov za hitro, učinkovito in celovito ureditev položaja oseb, za katere je bila uvedena začasna zaščita skladno z odločitvijo Sveta Evropske unije in Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) iz 10. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) (v nadaljnjem besedilu: osebe, za katere je uvedena začasna zaščita), spreminjajo in dopolnjujejo določbe naslednjih zakonov:

1. Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo);
2. Zakon o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/18);
3. Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22 in 29/22 – ZUOPDCE).

(2) S tem zakonom se za celovito ureditev položaja razseljenih oseb iz Ukrajine, za katere je uvedena začasna zaščita, odstopa od določb naslednjih zakonov:

1. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US);
2. Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10);
3. Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21).

(3) S tem zakonom se določajo tudi začasni ukrepi za celovito ureditev položaja razseljenih oseb iz Ukrajine, za katere je uvedena začasna zaščita, na področju začasne nastanitve, socialnega varstva, humanitarne pomoči, izobraževanja in znanosti ter začasen ukrep za pomoč gospodarstvu Republike Slovenije zaradi posledic ukrajinske krize.

DRUGI DEL SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONOV

1. ZAKON O ZAČASNI ZAŠČITI RAZSELJENIH OSEB

2. člen

V Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) se v 2. členu v prvem odstavku besedilo »azilni sistem« nadomesti z besedilom »sistem mednarodne zaščite«, besedilo »prošenj za azil« pa se nadomesti z besedilom »prošenj za mednarodno zaščito«.

V drugem odstavku se črta beseda »lahko«.

3. člen

V 3. členu se 4. točka spremeni tako, da se glasi:

»4. »ranljive skupine oseb« so osebe s posebnimi potrebami, zlasti mladoletnik, mladoletnik brez spremstva, invalidna oseba, starejša oseba, nosečnica, starš samohranilec z mladoletnim otrokom, žrtev trgovanja z ljudmi, oseba z motnjami v duševnem razvoju, oseba s težavami v duševnem zdravju in žrtev posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja;«.

6. točka se spremeni tako, da se glasi:

»6. »hudo kaznivo dejanje nepolitične narave« pomeni kaznivo dejanje za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let;«.

Za 6. točko se doda nova, 7. točka, ki se glasi:

»7. »hudo kaznivo dejanje« pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora najmanj treh let.«.

4. člen

V 5. členu se v prvem odstavku v drugi alineji besedilo »prosilec za začasno zaščito« nadomesti z besedilom »prosilec ali prosilka za začasno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec)«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Začasne zaščite tudi ne more pridobiti oseba, ki je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena za hudo kaznivo dejanje in obsodba še ni izbrisana.«.

5. člen

V 6. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Začasna zaščita preneha:

1. če je oseba pridobila dovoljenje za stalno prebivanje ali državljanstvo v Republiki Sloveniji;
2. če je oseba pridobila državljanstvo druge države in uživa njeno zaščito;
3. če je oseba pridobila status mednarodne zaščite, dovoljenje za prebivanje ali začasno zaščito v drugi državi;
4. če se oseba z začasno zaščito na podlagi njene privolitve premesti v drugo državo članico Evropske unije;
5. če je oseba med trajanjem začasne zaščite vložila prošnjo za mednarodno zaščito;
6. če se osebi začasna zaščita odvzame.«.

V tretjem odstavku se prva alineja črta.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Organ, pristojen za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, osebo z začasno zaščito oziroma prosilca, ki želi vložiti prošnjo za mednarodno zaščito, pred vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito opozori, da ji bo z vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito prenehala začasna zaščita oziroma bo njena vloga za začasno zaščito zavržena.«.

6. člen

7. člen se črta.

7. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen

(razmerje med začasno zaščito in mednarodno zaščito)

(1) Osebe z začasno zaščito lahko med trajanjem ali po prenehanju začasne zaščite vložijo prošnjo za mednarodno zaščito.

(2) Osebi z začasno zaščito, ki med trajanjem začasne zaščite vloži prošnjo za mednarodno zaščito, začasna zaščita preneha v skladu s 5. točko prvega odstavka 6. člena tega zakona.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki ji je bila prošnja za mednarodno zaščito pravnomočno zavržena, lahko ponovno poda vlogo za začasno zaščito.

(4) Pristojni organ iz 18. člena tega zakona s sklepom zavrže vlogo za začasno zaščito osebe, ki je pred, hkrati ali po vložitvi vloge za začasno zaščito vložila prošnjo za mednarodno zaščito.«.

8. člen

V 9. členu se za četrtim odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Minister določi postopek premestitve oseb z začasno zaščito iz prvega odstavka tega člena ter obliko in vsebino prepustnice za njihovo premestitev.«.

9. člen

V 10. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Ko Svet Evropske unije ugotovi, da so v tretji državi ali regiji nastale razmere, navedene v drugem odstavku 2. člena tega zakona, Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme sklep o uvedbi začasne zaščite, s katerim določi kategorijo oseb, ki jim bo Republika Slovenija omogočila začasno zaščito.«.

10. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen
(trajanje začasne zaščite)

Začasna zaščita traja eno leto od ugotovitve Sveta Evropske unije iz prvega odstavka prejšnjega člena in se lahko podaljša v skladu z Direktivo Sveta Evropske unije 2001/55/ES z dne 20. 7. 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju takšnih oseb in ustreznih posledic (UL L št. 212 z dne 7. 8. 2001, str. 12).«.

11. člen

V 15. členu se v prvem odstavku črta besedilo »ali prosilki za začasno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec)«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Sredstva za tolmačenje v postopkih po tem zakonu in za prevajanje pomembnih delov dokazil, ki jih prosilec predloži v postopku in so pomembni za odločitev o njegovi vlogi za začasno zaščito, ter sredstva za prevajanje bistvenih delov odločbe in sklepa iz petega odstavka 19. člena tega zakona krije pristojni organ iz 18. člena tega zakona.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

12. člen

16. člen se spremeni tako, da se glasi:

»16. člen

(vstop v Republiko Slovenijo in vloga za začasno zaščito)

(1) Osebo iz 2. člena tega zakona, ki v času trajanja začasne zaščite iz 11. člena tega zakona ob vstopu v Republiko Slovenijo izjavi, da namerava v Republici Sloveniji zaprositi za začasno zaščito, se mora obravnavati kot prosilca za začasno zaščito v skladu s tem zakonom in se ji mora dovoliti vstop v državo.

(2) Oseba iz 2. člena tega zakona vloži vlogo za začasno zaščito osebno pri policiji in predloži dokazila, ki jih ima na razpolago in so pomembna za odločanje o priznanju začasne zaščite in ugotavljanje identitete. Za namen izdaje izkaznice osebe z začasno zaščito iz 43. člena tega zakona policija ob sprejemu vloge prosilca fotografira.

(3) Oseba iz 2. člena tega zakona ne stori prekrška nezakonitega prebivanja iz zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev, oziroma prekrška nedovoljenega vstopa iz zakonu, ki ureja nadzor državne meje, če:

- v osmih dneh od nedovoljenega vstopa vloži vlogo za začasno zaščito pri policiji;
- v osmih dneh po vstopu, kadar nima drugega zakonitega naslova za prebivanje v Republici Sloveniji, vloži vlogo za začasno zaščito pri policiji;
- v osmih dneh po prenehanju zakonitega naslova za prebivanje vloži vlogo za začasno zaščito pri policiji.

(4) Policija vlogo, fotografijo in dokazila iz drugega odstavka tega člena brez odlašanja posreduje pristojnemu organu iz prvega odstavka 18. člena tega zakona.

(5) Za mladoletne otroke izpolnijo vlogo njihovi starši oziroma skrbniki ali drugi zakoniti zastopniki.

(6) Če prosilec ne razume slovenskega jezika, se mu zagotovi prevod vloge.

(7) Policija, ki prejme vlogo in dokazila, izda prosilcu potrdilo o prejemu.

(8) Minister oziroma ministrica, pristojna za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: minister), predpiše obrazec vloge za začasno zaščito ter postopek in način ravnanja z osebo iz 2. člena tega zakona, ki v času trajanja začasne zaščite iz 11. člena tega zakona nedovoljeno vstopi v Republiko Slovenijo.«.

13. člen

17. člen se spremeni tako, da se glasi:

»17. člen

(nastanitev in pravice prosilcev)

(1) Policija prosilca napoti oziroma kadar je to potrebno organizira prevoz v najbližji nastanitveni center. Pred nastanitvijo v nastanitveni center prosilec opravi preventivni zdravstveni pregled.

(2) Nastanitvene centre iz prejšnjega odstavka ustanovi vlada, upravlja pa jih urad. Nastanitvene centre lahko s soglasjem vlade ustanovijo tudi humanitarne organizacije.

(3) Prosilec se lahko na lastne stroške nastani tudi na zasebnem naslovu.

(4) Prosilec ima do pravnomočne odločitve o vlogi za začasno zaščito pravico do prebivanja v Republiki Sloveniji in nastanitve v nastanitvenem centru, v katerem so mu zagotovljeni prehrana in higienske potrebščine. Prosilec ima do pravnomočne odločitve o vlogi za začasno zaščito pravico do zdravstvenega varstva, kot je določeno v 27. členu tega zakona.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko urad prosilca do pravnomočne odločitve o vlogi za začasno zaščito nastani v:

- objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v izvajanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava;
- objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava.

(6) V primerih iz prejšnjega odstavka se prosilcu zagotavlja enak obseg pravic kot prosilcem, ki so nastanjeni v nastanitvenih centrih.

(7) Prosilec ima do pravnomočne odločitve o vlogi za začasno zaščito pravico do vključitve v predšolsko vzgojo, osnovnošolsko, srednješolsko, višješolsko, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih, v dijaške in študentske domove ter v glasbene šole pod enakimi pogoji, kot je določeno v 29. členu tega zakona.«.

14. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

»18. člen
(pristojni organ za odločanje)

(1) Vlogo za začasno zaščito obravnava in o njej odloča upravna enota, na območju katere je prosilec nastanjen (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ).

(2) Minister, pristojen za javno upravo, lahko na predlog pristojnega organa za obravnavo in odločanje o vlogah za začasno zaščito določi drugo upravno enoto, če je očitno, da se bo tako postopek hitreje izvedel, ali če so za to drugi tehtni razlogi.«.

15. člen

V 19. členu se v prvem odstavku za besedilom »s tem zakonom« doda besedilo »in s sklepom vlade iz 10. člena tega zakona«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) V odločbi, s katero je bila začasna zaščita zavrnjena ali odvzeta, v sklepu, s katerim je bila vloga za začasno zaščito zavržena, oziroma v sklepu o ustavitvi postopka za dodelitev začasne zaščite se določi rok, v katerem mora oseba zapustiti Republiko Slovenijo. Če oseba v določenem roku ne zapusti Republike Slovenije, se zanjo uporabi zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev. Odločba in sklep iz tega odstavka se vročita skupaj s prevodom izreka, bistvenih razlogov za odločitev in pravnega pouka v jezik, ki ga prosilec razume.«.

Za petim odstavkom se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Pri določitvi roka iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.«.

16. člen

V 21. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Prosilcu se lahko začasno omeji gibanje v centru za tujce iz naslednjih razlogov:

- da se preveri ali ugotovi njegova istovetnost ali državljanstvo, zlasti če iz okoliščin konkretnega primera izhaja, da je v postopku dajal napačne informacije, predložil ponarejene dokumente ali zamolčal pomembne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, ali če je verjetno, da je zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino oziroma drug dokument, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti njegovo istovetnost ali državljanstvo;
- da se prepreči ogrožanje varnosti ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali če je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih primerljivih razlogov za zagotavljanje javnega reda. Za ogrožanje varnosti ali ustavne ureditve Republike Slovenije se šteje ogrožanje notranje ali zunanje varnosti države, to je ogrožanje delovanja institucij in temeljnih javnih služb ter preživetja prebivalstva, tveganja resnih motenj v mednarodnih odnosih ali mirnem sožitju med narodi in ogrožanje obrambnih interesov države. Drugi primerljivi razlogi javnega reda so tisti, ki pomenijo resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo temeljnemu interesu države.«.

V tretjem odstavku se beseda »pritožba« v vseh sklonih in z vsemi začetnicami nadomesti z besedo »tožba« v ustreznem sklonu in z ustrezno začetnico.

17. člen

V 23. členu se v prvem odstavku v peti alineji pred besedo »izobraževanja« doda besedilo »predšolske vzgoje in«.

Deveta alineja se črta.

Dosedanja deseta alineja postane deveta alineja.

V dosedanji enajsti alineji, ki postane deseta alineja, se za besedilom »iz tega zakona« doda besedilo »in pri vključevanju v družbo«.

V drugem odstavku se črtata vejica in besedilo »razen pravice do brezplačne pravne pomoči«.

18. člen

V 25. členu se za prvim odstavkom dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko urad osebo z začasno zaščito nastani v:

- objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v opravljanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava;
- objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava.

(3) V primerih iz prejšnjega odstavka se osebi z začasno zaščito zagotavlja enak obseg pravic kot osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenih centrih.«.

Dosedanji drugi odstavek postane četrti odstavek.

19. člen

V 26. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) O pravici do denarne pomoči za zasebno nastanitev odloči urad.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

Za dosedanjim tretjim odstavkom, ki postane četrti odstavek, se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Odločba, s katero se odloči o pravici do denarne pomoči za zasebno nastanitev, se vroča z dostavo v hišni predalčnik. Šteje se, da je vročitev opravljena 21. dan od odpreme. Dan odpreme se na odločbi označi.

(6) Denarna pomoč za zasebno nastanitev se začne izplačevati z dnem odpreme odločbe vlagatelju.«.

20. člen

27. člen se spremeni tako, da se glasi:

»27. člen
(pravica do zdravstvenega varstva)

- (1) Osebe z začasno zaščito imajo pravico do:
1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;
 2. nujnega zdravljenja in neodložljive zdravstvene storitve po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:
 - a) takojšnje zdravljenje po nudenju nujne medicinske pomoči, če je to potrebno;
 - b) zdravljenje močnejših krvavitev in oskrbo ran;
 - c) preprečitev nenadnih in usodnih poslabšanj zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročila trajne okvare posameznih organov ali njihovih funkcij;
 - č) storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja in smrt;
 - d) zdravljenje zvinov in zlomov ter poškodb, ki zahtevajo specialistično obravnavo;
 - e) zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev;
 - f) storitve za preprečevanje širjenja infekcij, ki bi utegnile povzročiti septično stanje;
 - g) zdravljenje bolezni, za katere je z zakonom predpisano obvezno zdravljenje ali storitve, ki so z zakonom opredeljene kot obvezne;
 - h) oskrbo poškodb zob in ustne votline ter vnetih stanj v ustni votlini, če ta stanja lahko ogrozijo življenje, ali pa opustitev njihove oskrbe lahko bistveno poslabša izid zdravljenja;
 - i) oskrbo hude stalne bolečine v ustni votlini, neodzivne na analgetike;
 3. zdravil, predpisanih na recept s pozitivne liste, in pripomočkov, kot jih določajo pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja, potrebnih za zdravljenje stanj iz prejšnje točke, ter nujnega prevoza z reševalnimi in drugimi vozili v primerih iz prejšnje točke;
 4. cepljenja, ki je obvezno po programu cepljenja in zaščite z zdravili, ki določa obvezna in priporočljiva cepljenja za različne skupine prebivalcev;
 5. zdravstvenega varstva žensk, ki obsega:
 - kontracepcijska sredstva,
 - prekinitve nosečnosti,
 - zdravstveno oskrbo v nosečnosti in ob porodu;
 6. obveznih zdravstvenih pregledov pred vključitvijo v izobraževanje in v času izobraževanja v osnovni oziroma srednji šoli, enako kot to velja za državljane Republike Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko zdravstvena komisija, ki jo imenuje minister, pristojen za zdravje, v utemeljenih primerih odobri večji obseg zdravstvenega varstva za posamezne osebe z začasno zaščito ali za ciljne skupine oseb z začasno zaščito.

(3) Ranljive skupine oseb imajo pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo, ki ga odobri in določi komisija iz prejšnjega odstavka.

(4) Mladoletne osebe z začasno zaščito so upravičene do zdravstvenega varstva v enakem obsegu kot otroci, ki so obvezno zdravstveno zavarovani kot družinski člani. V enakem obsegu so do zdravstvenega varstva upravičeni tudi šolajoči se otroci po 18. letu starosti, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

(5) Oseba z začasno zaščito uveljavlja zdravstvene storitve z izkaznico osebe z začasno zaščito.

(6) Cene storitev iz prvega in tretjega odstavka tega člena se priznavajo kot upravičene v višini, ki je določena s pravili Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Stroške storitev krije ministrstvo, pristojno za zdravje.«.

21. člen

29. člen se spremeni tako, da se glasi:

»29. člen

(pravica do predšolske vzgoje in izobraževanja)

(1) Osebe z začasno zaščito so pri uveljavljanju pravic na področjih predšolske vzgoje, osnovnošolskega, srednješolskega, glasbenega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih izenačene z državljani Republike Slovenije.

(2) Osebe z začasno zaščito so upravičene do nastanitve in vključitve v vzgojni program za dijaške domove in nastanitve v študentske domove pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(3) Stroške izobraževanja oseb iz prvega odstavka tega člena krije ministrstvo, pristojno za šolstvo, v enakem obsegu in pod enakimi pogoji, kot to velja za državljane Republike Slovenije.

(4) Individualne stroške, povezane z izobraževanjem za posamezno osebo iz prvega odstavka tega člena, ki ne spadajo v okvir systemskega financiranja iz prejšnjega odstavka, si oseba z začasno zaščito zagotavlja sama v okviru sredstev denarne pomoči oziroma žepnine v skladu s tem zakonom, razen stroškov prevoza in prehrane ter stroškov za učbenike, ki jih zagotavlja ministrstvo, pristojno za šolstvo, s subvencijami oziroma iz učbeniškega sklada.

(5) O vpisu oseb z začasno zaščito, ki formalne izobrazbe ne morejo dokazati z dokumenti, v programe nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega

strokovnega izobraževanja, splošnega izobraževanja ter višjega strokovnega izobraževanja odloča izbrana šola ob upoštevanju smernic Zavoda Republike Slovenije za šolstvo.

(6) V smernicah iz prejšnjega odstavka se določijo predvsem elementi začetnega razgovora, ki se opravi na šoli, mogoči načini ugotavljanja predznanja in usmeritve za pripravo individualnega načrta.

(7) Zaradi vpisa oseb z začasno zaščito, ki kandidirajo za vpis v programe z omejitvijo vpisa, se lahko razpišejo dodatna mesta. K spremembi obsega razpisanih mest izobraževalni zavod pridobi soglasje ministra, pristojnega za izobraževanje.«.

22. člen

32. člen se spremeni tako, da se glasi:

»32. člen
(merila za izračun denarne pomoči)

(1) Višina denarne pomoči se osebi z začasno zaščito določi v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka po naslednjih merilih:

- za prvo odraslo osebo oziroma vlagatelja 100 %;
- za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 57 %;
- za otroka osebe z začasno zaščito dokler ga je ta dožna preživljati 59 %;
- za mladoletno osebo brez spremstva 100 %.

(2) Mladoletnim osebam, ki so v Republiki Sloveniji s samo enim od staršev, se denarna pomoč poveča za 18 % osnovnega zneska minimalnega dohodka.«.

23. člen

V 33. členu se v drugem odstavku beseda »vlada« nadomesti z besedilom »minister, pristojen za socialne zadeve«.

V šestem odstavku se beseda »uradu« nadomesti z besedilom »pristojnemu centru za socialno delo«.

Za sedmim odstavkom se doda nov, osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) O dejstvih in okoliščinah iz šestega odstavka tega člena center za socialno delo odloči s prvim dnevom naslednjega meseca po prejemu obvestila o spremembi.«.

24. člen

V 34. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) O dodelitvi denarne pomoči odloča center za socialno delo, na območju katerega ima oseba z začasno zaščito prijavljeno začasno bivališče. Odločba, s katero se odloči o pravici do denarne pomoči, se vroča z dostavo v hišni predalčnik. Vročitev se opravi skladno s predpisi o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Pravica se začne izvrševati z dnem odpreme odločbe vlagatelju.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Denarna pomoč se dodeli za obdobje šestih mesecev oziroma največ do prenehanja statusa začasne zaščite in se prizna s prvim dnem naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Sredstva za denarno pomoč se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije, denarno pomoč pa izplačuje ministrstvo, pristojno za socialne zadeve.«.

25. člen

V 35. členu se v prvem odstavku besedilo »brez dohodkov in drugih prejemkov« nadomesti z besedilom »brez zadostnih sredstev za preživljanje«.

26. člen

V 36. členu se v prvem odstavku črta beseda »ožji«.

V drugem odstavku se črta beseda »ožje«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kadar je to potrebno, se za vstop v Republiko Slovenijo zaradi združitve z družinskim članom, ki ima v Republiko Sloveniji priznana začasno zaščito, izda družinskemu članu osebe z začasno zaščito prepustnica, kot jo določa predpis, izdan na podlagi petega odstavka 9. člena tega zakona.«.

27. člen

37. člen se črta.

28. člen

39. člen se spremeni tako, da se glasi:

»39. člen

(pomoč pri uveljavljanju pravic in vključevanju v družbo)

(1) Urad zagotavlja pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo osebe z začasno zaščito po tem zakonu.

(2) Osebe z začasno zaščito so upravičene do programov, ki zagotavljajo hitrejše vključevanje v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije, in sicer do enkratnega financiranja stroškov udeležbe v programih učenja slovenskega jezika in seznanjanja s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo, pri čemer se programa slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe lahko izvajata ločeno ali pa sta vsebinsko združena in se izvajata kot enoten program. Na program slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe osebo z začasno zaščito napoti upravna enota, na območju katere ta oseba prebiva.

(3) Stroške izvajanja programov iz prejšnjega odstavka krije urad.

(4) Kadar je za pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo osebe z začasno zaščito po tem zakonu, potreben tolmač, ga zagotovi organ, ki je skladno s tem zakonom pristojen za uveljavljanje posamezne pravice.«.

29. člen

V 40. členu se druga alineja črta.

Dosedanja tretja alineja postane druga alineja.

30. člen

Naslov V. poglavja se spremeni tako, da se glasi:

»V. LISTINA OSEBE Z ZAČASNO ZAŠČITO IN PRIJAVA ZAČASNEGA PREBIVALIŠČA«.

31. člen

V 42. členu se v prvem odstavku doda nov, drugi stavek, ki se glasi:

»Izkaznica se osebi z začasno zaščito vroči osebno pri upravni enoti, ki je izkaznico izdala, razen v primeru iz drugega odstavka 18. člena tega zakona, ko se izkaznica vroči pri upravni enoti, na območju katere je prosilec nastanjen.«.

Za četrtim odstavkom se doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Oseba z začasno zaščito je v postopku izdaje izkaznice osebe z začasno zaščito oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.«.

32. člen

V 43. členu se v prvem odstavku četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– naslov začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji;«.

Šesta alineja se črta.

Dosedanja sedma alineja postane šesta alineja.

33. člen

Za 43. členom se doda nov, 43.a člen, ki se glasi:

»43.a člen
(prijava začasnega prebivališča)

(1) Oseba z začasno zaščito za čas trajanja začasne zaščite prijavi začasno prebivališče v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča.

(2) Začasno prebivališče se lahko prijavi ne glede na to, da del stavbe, na katero se prijavlja začasno prebivališče, ni stanovanjski del stavbe oziroma ni namenjen nastanitvi ali stanovanjski del stavbe oziroma del stavbe, namenjen nastanitvi, ne dosega površinskih standardov, določenih za prijavo prebivališča.«.

34. člen

V 46. členu se v prvem odstavku besedilo »kot lahko traja začasna zaščita po 11. členu tega zakona« nadomesti z besedilom »kot trajajo zdravstveni razlogi, zaradi katerih se še ne morejo vrniti v državo ali regijo izvora«.

35. člen

47. člen se spremeni tako, da se glasi:

»47. člen
(obravnavo oseb po prenehanju začasne zaščite)

Oseba, ki ji je začasna zaščita prenehala in ni pridobila drugačnega statusa, ki ji omogoča prebivanje v Republiki Sloveniji, se obravnava skladno z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.«.

36. člen

49. člen se spremeni tako, da se glasi:

»49. člen

(zbirke osebnih podatkov o prosilcih za začasno zaščito, pridobitvi, odvzemu in prenehanju
začasne zaščite)

(1) Pristojni organ za izvrševanje tega zakona zbira in obdeluje naslednje podatke o prosilcih in osebah z začasno zaščito:

1. osebno ime;
2. osebno ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika;
3. osebno ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva skrbnika;
4. datum, kraj in država rojstva ter EMŠO;
5. fotografijo;
6. dekliški priimek;
7. spol;
8. zakonska zveza, zunajzakonska skupnost ali druga oblika partnerske zveze, urejene z zakonom;
9. državljanstvo;
10. izobrazba in poklic, če prosilec s tem pisno soglaša;
11. datum prihoda v Republiko Slovenijo;
12. številka in vrsta dokumenta za ugotavljanje identitete;
13. osebna imena in naslovi stalnega ali začasnega prebivališča družinskih članov v Republici Sloveniji;
14. vrsta in naslov zadnjega prebivališča v izvorni državi;
15. naslov prebivanja v Republici Sloveniji;
16. zdravstveno stanje, če prosilec s tem pisno soglaša;
17. druge podatke, določene s predpisi, ki so potrebni za odločanje o začasni zaščiti;
18. podatki o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite.

(2) Policija zbira in obdeluje podatke iz 1. do 17. točke prejšnjega odstavka za sprejem vloge za začasno zaščito v skladu z drugim odstavkom 16. člena tega zakona ter jih posreduje pristojnemu organu. Policija zbira podatke iz prejšnjega stavka neposredno od prosilca, od drugih oseb ali iz zbirk podatkov.

(3) Pristojni organ na podlagi podatkov iz vloge poda zahtevek za določitev EMŠO prosilca, če je ta še nima določene, ter vnese EMŠO v zbirko osebnih podatkov iz prvega odstavka tega člena.

(4) Pristojni organ zbira podatke iz prvega odstavka tega člena od policije, neposredno od prosilca, od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

(5) Pristojni organ mora podatke iz prvega odstavka tega člena posredovati uradu za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom.«.

37. člen

V 50. členu se v prvem odstavku pred dosedanjo prvo alinejo doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– podatke iz prvega odstavka prejšnjega člena;«.

Dosedanje prva do enajsta alineja postanejo druga do dvanajsta alineja.

V dosedanji dvanajsti alineji, ki postane trinajsta alineja, se pika nadomesti s podpičjem in za njo dodajo nove, štirinajsta, petnajsta in šestnajsta alineja, ki se glasijo:

»– o vlogah za pridobitev denarne pomoči za zasebno nastanitev in denarni pomoči za zasebno nastanitev;
– o izplačilih žepnine;
– o vključitvi v program začetne integracije priseljencev.«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Urad zbira in obdeluje podatke iz prvega odstavka tega člena v zbirkah osebnih podatkov, ki jih vodi ministrstvo na podlagi zakona, ki ureja mednarodno zaščito.«.

38. člen

Za 50. členom se doda nov 50.a člen, ki se glasi:

»50.a člen

(zbirka osebnih podatkov o osebah z začasno zaščito za odločanje o denarni pomoči)

(1) Za potrebe odločanja o pravici do denarne pomoči ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, vodi naslednjo zbirko podatkov o osebah z začasno zaščito:

1. osebno ime;
2. EMŠO;
3. številko, datum izdaje in čas veljavnosti dovoljenja za prebivanje tujca;
4. podatek o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite;
5. stalno oziroma začasno prebivališče v Republiki Sloveniji;
6. podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja (število družinskih članov, podatek, ali gre za enostarševsko družino ali dvostarševsko družino, razmerje do vlagatelja);
7. podatke, ki se nanašajo na vrsto življenjske skupnosti (zakonska zveza, zunajzakonska skupnost, registrirana istospolna partnerska skupnost);
8. podatke o statusu (podatek, ali se šola, podatek o zaposlitvi oziroma brezposelnosti);
9. podatke, katere dohodke iz 12. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO in 54/22 – ZUPŠ-1) ima in v kakšni višini;
10. podatek o številki odločbe;
11. številka transakcijskega računa.

(2) Ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, in centri za socialno delo zbirajo podatke iz prejšnjega odstavka neposredno od oseb z začasno zaščito, od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov skladno z 51. členom Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO in 54/22 – ZUPŠ-1).

39. člen

51. člen se spremeni tako, da se glasi:

»51. člen
(posredovanje podatkov izvorni državi)

(1) Podatki, ki jih od prosilcev in oseb z začasno zaščito zberejo organi, pristojni za izvajanje tega zakona, se lahko izvorni državi posredujejo le s pisnim soglasjem prosilca oziroma osebe z začasno zaščito.

(2) Za odstranitev osebe, ki ji je odrejena prisilna odstranitev v izvorno državo, se organom izvorne države lahko posredujejo le naslednji podatki:

1. osebno ime;
2. datum, kraj in država rojstva;
3. spol;
4. državljanstvo;
5. številka in vrsta dokumenta za ugotavljanje identitete;
6. vrsta in naslov zadnjega prebivališča v izvorni državi.«.

40. člen

V 52. členu se v prvem odstavku besedilo »podatki iz 49. in 50. člena« nadomesti z besedilom »podatki iz 49., 50. in 50.a člena«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Osebni podatki iz devete, desete, enajste in dvanajste alineje prvega odstavka 50. člena tega zakona se uporabljajo in hranijo trajno.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Policija podatke iz 1. do 17. točke prvega odstavka 49. člena tega zakona uporablja in hrani do posredovanja pristojnemu organu skladno s četrtim odstavkom 16. člena tega zakona.«.

41. člen

V 54. in 56. členu ter v prvem in drugem odstavku 57. člena se besedilo »10.000 do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »40 do 400 eurov«.

42. člen

55. člen se črta.

2. ZAKON O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA

43. člen

V Zakonu o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/18) se v 18. členu v prvem odstavku na koncu desete alineje pika nadomesti z vejico in doda nova, enajsta alineja, ki se glasi:

»– osebe, ki jim je v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita po zakonu, ki ureja mednarodno zaščito, oziroma začasna zaščita po zakonu, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb, ter osebe, ki so v Republiki Sloveniji v postopku pridobivanja priznanja mednarodne zaščite po zakonu, ki ureja mednarodno zaščito, oziroma po zakonu, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb.«.

3. ZAKON O DAVKU NA DODANO VREDNOST

44. člen

V Zakonu o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22 in 29/22 – ZUOPDCE) se v 1. členu v prvem odstavku v prvi alineji za besedilom »(UL L št. 250 z dne 15. 7. 2021, str. 1)« doda besedilo, ki se glasi: »in Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost (UL L št. 107 z dne 6. 4. 2022, str. 1) v delu, ki se nanaša na izredne primere«.

45. člen

Za 41. členom se doda nov, 41.a člen, ki se glasi:

»41.a člen
(izredni primeri)

(1) Kadar je za blago, uvoženo v korist žrtev elementarnih nesreč, s sklepom Evropske komisije odobrena Republiki Sloveniji oprostitev DDV v skladu z 11. točko prvega odstavka 51. člena tega zakona, je pod enakimi pogoji oproščena pridobitev tega blaga znotraj Unije oziroma dobava tega blaga na ozemlju Slovenije s pravico do odbitka DDV, plačanega v predhodni fazi. Oproščeno plačila DDV je tudi opravljanje storitev, povezanih s takim blagom, vključno s storitvami dajanja v najem.

(2) Kadar se blago ali storitve, ki jih pridobijo organizacije, za katere veljajo oprostitev iz prejšnjega odstavka, uporabljajo za namene, ki niso navedeni v 11. točki prvega odstavka 51. člena tega zakona, je uporaba takega blaga ali storitev predmet DDV pod pogoji, ki veljajo v trenutku, ko pogoji za oprostitev niso več izpolnjeni.

(3) Davčni zavezanec, ki je pred izdajo sklepa Evropske komisije iz prvega odstavka tega člena obračunal DDV za tako blago in storitve, lahko za davčna obdobja od začetka uporabe sklepa Evropske komisije znižanje obračunanega DDV po izdanem računu iz teh davčnih obdobj vključi v obračun DDV za davčno obdobje, v katerem je popravil tak račun.«.

TRETJI DEL ODSTOP OD DOLOČB POSAMEZNIH ZAKONOV

1 ZAKON O JAVNIH FINANCAH

46. člen

Ne glede na drugi odstavek 48. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) se lahko leta 2022 sredstva proračunske rezerve uporabljajo tudi za financiranje izdatkov, povezanih z ukrepi za začasno zaščito oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, in humanitarno pomoč Ukrajini.

2 ZAKON O JAVNI RABI SLOVENŠČINE

47. člen

Ne glede na 7. člen Zakona o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10) se pri izvajalcih institucionalnega varstva lahko na področju neregularnih poklicev iz osnovne in socialne oskrbe zaposli oseba z začasno zaščito, če:

- ima opravljen najmanj 50-urni tečaj slovenskega jezika;
- izvajalec zagotovi delo osebe z začasno zaščito pod nadzorom mentorja.

3 ZAKON O ZNANSTVENORAZISKOVALNI IN INOVACIJSKI DEJAVNOSTI

48. člen

Ne glede na tretji odstavek 17. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21) lahko za vključitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, v sistem financiranja usposabljanja mladih raziskovalcev raziskovalne organizacije objavijo razpis za mlade raziskovalce po poteku enotnega prvega roka, vendar najpozneje do izteka roka za vpis v doktorske študijske programe.

ČETRTE DEL ZAČASNI UKREPI

I. ZAČASEN UKREP ZA NASTANITEV OSEB, ZA KATERE JE UVEDENA ZAČASNA ZAŠČITA

49. člen

(objekti za začasno nastanitev)

(1) Če so zmogljivosti nastanitvenih centrov in drugih objektov, ki so v skladu z zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb, določeni za nastanitev prosilcev za začasno zaščito in oseb z začasno zaščito (v nadaljnjem besedilu: nastanitveni centri in drugi objekti za nastanitev) presežene, lahko vlada na predlog urada, pristojnega za oskrbo in integracijo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad), odloči, da se za začasno nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, uporabijo objekti za začasno nastanitev, kot so telovadnice, športne dvorane in drugi primerljivi objekti, ki so v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti. Pred odločitvijo se pridobi soglasje samoupravne lokalne skupnosti, v lasti katere so objekti, ki se bodo uporabili za začasno nastanitev.

(2) Osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, se v objekte za začasno nastanitev iz prejšnjega odstavka nastanijo do sprostitev ali vzpostavitve dodatnih zmogljivosti nastanitvenih centrov ali drugih objektov za nastanitev. V času nastanitve v objektih za začasno nastanitev se osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, zagotavlja enak obseg pravic, kot se jih zagotavlja prosilcem za začasno zaščito in osebam z začasno zaščito v skladu z zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb.

(3) Civilna zaščita vzpostavi pogoje za nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, v objektih za začasno nastanitev iz prvega odstavka tega člena.

(4) Samoupravna lokalna skupnost, v lasti katere je objekt za začasno nastanitev iz prvega odstavka tega člena, je upravičena do povračila stroškov, ki so ji nastali v povezavi z uporabo objekta za začasno nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita. Sredstva za povračilo stroškov zagotavlja urad.

II. ZAČASNI UKREPI NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

1. NASTANITEV OSEB, ZA KATERE JE UVEDENA ZAČASNA ZAŠČITA, V INSTITUCIONALNO VARSTVO

50. člen

(nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, v institucionalno varstvo)

(1) Oseba, za katero je uvedena začasna zaščita, se lahko namesti pri izvajalcu institucionalnega varstva, če ima:

- najzahtevnejše starostne in zdravstvene težave oziroma je invalid, zaradi česar potrebuje neposredno osebno pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb;
- dolgotrajno težavo v duševnem zdravju in motnjo v razvoju.

(2) O sprejemu v institucionalno varstvo odloči komisija za sprejem, premestitev in odpust pri izvajalcu institucionalnega varstva na podlagi mnenja zdravstvene komisije iz drugega odstavka 27. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb.

(3) Minister, pristojen za socialno varstvo, določi izvajalce institucionalnega varstva in obseg mest za nastanitev oseb iz prvega odstavka tega člena v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

(4) Zavezanec za plačilo storitev osnovne in socialne oskrbe v institucionalnem varstvu je oseba iz prvega odstavka tega člena, razen če je upravičen do denarne pomoči. Zdravstvene storitve se krijejo skladno s 27. členom Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb.

(5) Če je oseba iz prvega odstavka tega člena upravičena do denarne pomoči, urad izvajalcu institucionalnega varstva krije stroške storitev iz prejšnjega odstavka od dneva namestitve dalje. Za čas, ko je nameščena v institucionalno varstvo, oseba, za katero je uvedena začasna zaščita, ne prejema denarne pomoči in denarne pomoči za namestitvev.

(6) Zahtevki za izplačilo sredstev za ukrep iz tega člena se z dokazili vložijo pri uradu. Način vložitve zahtevkov in roke izplačil določi minister, pristojen za notranje zadeve, v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

2. DODATNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE SOCIALNOVARSTVENIH PROGRAMOV

51. člen

(dodatna sredstva izvajalcem socialnovarstvenih programov in izvajalcu projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev)

(1) Za obravnavo oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, se iz proračuna Republike Slovenije zagotovijo dodatna finančna sredstva največ v višini 20 odstotkov vrednosti sofinanciranega programa ali sklenjene pogodbe:

- izvajalcem javnih in razvojnih socialnovarstvenih programov iz 18.s člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk), ki so v letu 2022 sofinancirani na podlagi javnih razpisov za sofinanciranje socialnovarstvenih programov s strani ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, za programe preprečevanja zasvojenosti za informiranje in svetovanje, za programe duševnega zdravja za informiranje, svetovanje, telefonsko svetovanje in zagovorništvo, za programe promocije prostovoljstva in migracije, za programe za otroke in mladostnike, za programe preprečevanja nasilja za telefonsko svetovanje, svetovalnice za žrtve nasilja in spolnega nasilja in celovito obravnavo, celostno pomoč ter podporo žrtvam spolne zlorabe, in
- izvajalcu projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev v letih 2022 in 2023, izbranega na javnem razpisu v skladu z Zakonom o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/09).

(2) Dodatna finančna sredstva se zagotovijo za stroške dela, materiala in storitev, če izvajalci iz prejšnjega odstavka osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, obravnave ne morejo omogočiti v okviru sofinanciranega programa oziroma financiranega projekta. Višina dodatnih finančnih sredstev se določi na podlagi števila oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, vrste in obsega storitve.

(3) Zahtevki za izplačilo sredstev se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za socialne zadeve. Podrobnejša merila za dodelitev dodatnih finančnih sredstev, način izstavitve zahtevkov in roke izplačil določi minister, pristojen za socialne zadeve, v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

III. ZAČASEN UKREP NA PODROČJU HUMANITARNE POMOČI

52. člen

(humanitarna pomoč osebam, za katere je uvedena začasna zaščita)

(1) Iz proračuna Republike Slovenije se Rdečemu križu Slovenije in Slovenski karitas za obdobje od 24. februarja 2022 do 31. decembra 2022 namenijo sredstva, vsakemu največ v višini 250.000 evrov, za pomoč osebam, ki so v postopku pridobivanja statusa začasne

zaščite, oziroma osebam, ki jim je že dodeljena začasna zaščita, do pridobitve denarne pomoči za zagotovitev osnovnih življenjskih potrebščin.

(2) Zahtevki za izplačilo sredstev se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za socialne zadeve. Način izstavitve zahtevkov in roke izplačil določi minister, pristojen za socialne zadeve, v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

(3) Vlada lahko ukrep iz tega člena podaljša s sklepom največ za šest mesecev.

IV. ZAČASNI UKREPI NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA IN ZNANOSTI

53. člen

(mesečni dodatek za izobraževanje)

(1) Osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, imajo v študijskem letu 2021/2022 status študenta, kot ga opredeljujeta zakona, ki urejata višje in visoko šolstvo (v nadaljnjem besedilu: upravičenci), če:

- so v študijskem letu 2021/2022 vpisane v študij na višji strokovni šoli ali visokošolskem zavodu v Republiki Sloveniji v skladu z zakonom, ki ureja višje ali visoko šolstvo, ali
- lahko izkažejo, da so v študijskem letu 2021/2022 že vpisane v višješolske ali visokošolske študijske programe za pridobitev izobrazbe v Ukrajini in so na višji strokovni šoli ali visokošolskem zavodu v Republiki Sloveniji vključene v redni študij ter opravljajo študijske obveznosti.

(2) Upravičenci iz prejšnjega odstavka so v študijskem letu 2021/2022 upravičeni do mesečnega dodatka za izobraževanje v višini 80 eurov. Sredstva se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

(3) Upravičenci za dodatek iz prejšnjega odstavka zaprosijo višjo strokovno šolo ali visokošolski zavod v Republiki Sloveniji, v katerem so vključeni v redni študij. Do dodatka so upravičeni z mesecem nastopa izpolnitve pogojev iz prvega odstavka tega člena.

(4) Višja strokovna šola ali visokošolski zavod iz prejšnjega odstavka ministrstvu, pristojnemu za višje in visoko šolstvo, na podlagi predhodno sklenjene pogodbe z ministrstvom, pristojnim za višje in visoko šolstvo, predloži zahtevek za izplačilo sredstev za plačilo dodatka iz drugega odstavka tega člena.

(5) Mesečni dodatek iz drugega odstavka tega člena se ne šteje v dohodek pri uveljavljanju pravic po predpisih, ki urejajo pravice iz javnih sredstev.

(6) Ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, se od mesečnega dodatka za izobraževanje ne plača dohodnina.

(7) Do mesečnega dodatka iz drugega odstavka tega člena so upravičeni tudi študenti, državljani Ukrajine, ki imajo v Republiki Sloveniji že izdano dovoljenje za začasno prebivanje iz naslova študija za študijsko leto 2021/2022.

54. člen (veljavnost ukrepa)

(1) Ne glede na prejšnji člen vlada lahko s sklepom odloči, da se veljavnost ukrepa iz prejšnjega člena podaljša za eno študijsko leto.

(2) Ob podaljšanju ukrepa iz prejšnjega odstavka je do mesečnega dodatka upravičena oseba, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka prejšnjega člena v študijskem letu 2022/2023.

55. člen (vključitev v komplementarni sistem financiranja instrumentov Marie Skłodowska Curie in Evropskega raziskovalnega sveta)

Osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, se lahko ne glede na ustanovo, s katero so prijavljali projekt na Obzorje Evropa, vključijo v slovenski komplementarni sistem financiranja instrumentov Marie Skłodowska Curie in Evropskega raziskovalnega sveta pod enakimi pogoji, kot veljajo za prijavitelje na slovenskih raziskovalnih organizacijah.

V. ZAČASEN UKREP NA PODROČJU GOSPODARSTVA

56. člen (namensko premoženje javnega sklada za likvidnostna sredstva za podjetja)

(1) Ko Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo (v nadaljnjem besedilu: javni sklad) od ustanovitelja prejme namensko premoženje za izvajanje finančnih produktov v obliki ugodnih posojil, se lahko namensko premoženje javnega sklada zmanjša, vendar največ do minimuma namenskega premoženja javnega sklada, določenega v zakonu, ki ureja delovanje javnih skladov.

(2) Ustanovitelj v pogodbi, s katero se na javni sklad prenašajo namenska sredstva za izvajanje finančnih produktov, določi podrobnejše namene porabe teh sredstev.

(3) Sklep o zmanjšanju namenskega premoženja zaradi pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki v rezultatu poslovanja javnega sklada na podlagi tega člena sprejme ustanovitelj ob sprejemu letnega poročila javnega sklada v skladu z zakonom, ki ureja delovanje javnih skladov.

(4) Sredstva za izvajanje finančnih produktov v višini do 6 milijonov eurov se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

(5) Prenos namenskih sredstev za izvajanje finančnih produktov ustanovitelj izvede leta 2022. Sredstva postanejo namensko premoženje Javnega Sklada Republike Slovenije za podjetništvo, pri čemer so finančni produkti na voljo do porabe sredstev.

VI. ZAČASEN UKREP MENJAVE UKRAJINSKIH GRIVEN

57. člen

(shema transakcij menjave ukrajinskih griven)

(1) Banka Slovenije vzpostavi shemo za izvajanje transakcij menjave bankovcev ukrajinske grivne v valuto Republike Slovenije.

(2) Predmet menjave iz prejšnjega odstavka so bankovci ukrajinske grivne, ki jih je Banka Slovenije pridobila v skladu s tem zakonom bodisi z odkupom neposredno od osebe, za katero je uvedena začasna zaščita, bodisi z odkupom od bank ali hranilnic, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, ali podružnic bank držav članic, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji in ki v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, lahko opravljajo bančne storitve na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: banka), ki so bankovce ukrajinske grivne v okviru menjalniškega poslovanja odkupile od oseb, za katere je uvedena začasna zaščita. Apoene bankovcev ukrajinske grivne, ki jih odkupi v skladu s tem zakonom, in morebitne druge pogoje menjalniških poslov po tem zakonu določi Banka Slovenije.

- (3) Banka Slovenije za opravljanje menjalniških poslov nakupa ukrajinskih griven:
- lahko sklene sporazum z banko, na podlagi katerega banka opravlja menjalniške posle odkupa ukrajinskih griven od oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, Banka Slovenije pa se zaveže, da bo od banke odkupila zneske ukrajinske grivne;
 - sklene sporazum s centralno banko Ukrajine ali drugo centralno banko, na podlagi katerega ta od Banke Slovenije odkupi zneske ukrajinske grivne, ki jih je Banka Slovenije zamenjala sama ali odkupila od bank.

(4) Banka Slovenije v sporazumu iz prve alineje prejšnjega odstavka določi predvsem:

- da banka zamenja bankovce pod pogoji iz tega zakona v višini največ 10.000 ukrajinskih griven na posamezno osebo, za katero je uvedena začasna zaščita;
- da se pri menjalniških poslih v skladu s tem zakonom uporablja uradni menjalni tečaj, ki ga objavlja centralna banka Ukrajine, ali menjalni tečaj, o katerem se Banka Slovenije dogovori s centralno banko Ukrajine;
- da se menjalniški posel opravi brez provizije in drugih stroškov za osebo, za katero je uvedena začasna zaščita;
- način preverjanja identitete osebe, za katero je uvedena začasna zaščita, da se zagotovi spoštovanje najvišjega zneska menjave tako v Republiki Sloveniji kot v drugih državah članicah;
- da se menjave ukrajinskih griven opravljajo v obdobju treh mesecev od dneva sklenitve sporazuma.

(5) Vlada Republike Slovenije lahko podaljša obdobje menjave iz pete alineje prejšnjega odstavka za obdobje največ treh mesecev.

PETI DEL

POSEBNA DOLOČBA

58. člen (veljavnost Tretjega in Četrtega dela zakona)

Če s tem zakonom ni drugače določeno, veljajo odstop od posameznih zakonov iz Tretjega dela in začasni ukrepi iz Četrtega dela tega zakona za čas uvedbe začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine skladno z odločitvijo Sveta Evropske unije in vlade iz prvega odstavka 1. člena tega zakona.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

59. člen (sprememba Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev)

V Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19 in 189/20 – ZFRO) se v 51. členu v drugem odstavku v 1. točki pred podpičjem dodata vejica in besedilo »podatke iz zbirke osebnih podatkov o osebah z začasno zaščito (podatek o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite)«.

60. člen (rok za uskladitev predpisov)

Podzakonski predpisi, izdani na podlagi Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo), se uskladijo s spremenjenim in dopolnjenim zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb, v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

61. člen (obravnavo osebe z začasno zaščito in prosilca za začasno zaščito, ki sta vložila prošnjo za mednarodno zaščito)

(1) Osebo z začasno zaščito, ki je do uveljavitve tega zakona vložila prošnjo za mednarodno zaščito, organ, pristojen za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, obvesti, da je vložena prošnja za mednarodno zaščito v skladu s spremenjenim zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb razlog za prenehanje začasne zaščite in jo pozove, naj se izreče, ali vztraja pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito. Če se oseba z začasno zaščito v 15 dneh po prejemu poziva ne izreče, se šteje, da vztraja pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito in ji začasna zaščita preneha.

(2) Prosilca za začasno zaščito, ki je do uveljavitve tega zakona vložil prošnjo za mednarodno zaščito, organ, pristojen za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, obvesti, da je vložena prošnja za mednarodno zaščito v skladu s spremenjenim zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb, razlog za zavrženje vloge za začasno zaščito in jo pozove, naj se izreče, ali vztraja pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito. Če se prosilec za začasno zaščito v 15 dneh po prejemu poziva ne izreče, se šteje, da vztraja pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito in se njegova vloga za začasno zaščito zavrže.

62. člen

(izkaznice oseb z začasno zaščito)

Izkaznice oseb z začasno zaščito, ki so bile izdane do uveljavitve tega zakona, ostanejo v veljavi.

63. člen

(dokončanje postopkov za priznanje denarne pomoči)

Postopki za priznanje denarne pomoči, ki so bili začeti pred začetkom uporabe spremenjenih 32., 33. in 34. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb, se dokončajo v skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo).

64. člen

(začetek uporabe določb Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb)

Spremenjeni 32., 33. in 34. člen Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb se začnejo uporabljati s prvim dnem meseca, ki sledi mesecu uveljavitve tega zakona. Do takrat se uporabljajo 32., 33. in 34. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo).

65. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen predstavlja vsebino zakona, in sicer se s tem zakonom zaradi omilitve posledic humanitarne krize zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil na Ukrajino in s tem povezanega množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine na ozemlje Republike Slovenije ter zaradi uvedbe ukrepov za hitro, učinkovito in celovito ureditev položaja teh oseb, za katere je bila uvedena začasna zaščita skladno z odločitvijo vlade iz 10. člena ZZZRO, spreminjajo in dopolnjujejo določbe v členu navedenih zakonov (prvi odstavek), določa odstop od v tem členu navedenih zakonov (drugi odstavek) ter določajo začasni ukrepi za celovito ureditev položaja oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, na ozemlju Republike Slovenije. Z začasnimi ukrepi se urejajo področja začasne nastanitve, socialnega varstva, humanitarne pomoči, izobraževanja, pomoči gospodarstvu Republike Slovenije zaradi posledic ukrajinske krize in menjave ukrajinske grivne v evre (tretji odstavek).

Osebe, za katere je uvedena začasna zaščita skladno z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (2022/C 126 I/01) ter s Sklepom o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22), so osebe, ki so bile 24. februarja 2022 ali pozneje razseljene iz Ukrajine zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil, ki se je začela na navedeni datum, in so prebivale v Ukrajini pred 24. februarjem 2022 ali so bile na ta dan:

- državljani Ukrajine;
- osebe brez državljanstva in državljani tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine in so bili v Ukrajini upravičeni do mednarodne zaščite ali druge enakovredne nacionalne zaščite;
- družinski člani oseb iz prve in druge alineje tega odstavka, kot so opredeljeni v zakonu, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb;
- osebe brez državljanstva in državljani tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine in so v Ukrajini prebivali na podlagi veljavnega dovoljenja za stalno prebivanje ter se ne morejo varno in trajno vrniti v svojo državo ali regijo izvora.

Navedena kategorija oseb, ki jim Republika Slovenija omogoča začasno zaščito, vključuje tako prosilce za začasno zaščito kot osebe z dodeljeno začasno zaščito.

K 2. členu

S predlogom spremembe se sklic na področje azila nadomešča s sklicem na področje mednarodne zaščite. Gre za tehnično spremembo, povezano s spremembami v nacionalnih in evropskih predpisih, ki urejajo področje mednarodne zaščite, in ki so bile sprejete od sprejetja ZZZRO.

Skladno s tretjim odstavkom 5. člena Direktive Sveta 2001/55/ES je posledica sklepa Sveta o obstoju množičnega prihoda razseljenih oseb (v nadaljnjem besedilu: sklep Sveta) uvedba začasne zaščite za razseljene osebe, na katere se nanaša, v vseh državah

članicah. Države članice pri tem nimajo diskrecije, ali bodo začasno zaščito podelile ali ne, zato se s predlogom črtanja besede »lahko« besedilo drugega odstavka 2. člena ZZZRO usklajuje z Direktivo Sveta 2001/55/ES.

K 3. členu

V povezavi s predlagano spremembo tretjega odstavka 27. člena ZZZRO, ki določa, da imajo ranljive skupine oseb pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, se nekoliko drugače kot v dosedanji 4. točki 3. člena ZZZRO opredeli kategorija ranljive skupine oseb. Opredelitev ranljive skupine oseb smiselno sledi opredelitvi ranljivih oseb s posebnimi potrebami v zakonu, ki ureja mednarodno zaščito.

Dodaja se tudi opredelitev pojmov hudo kaznivo dejanje nepolitične narave in hudo kaznivo dejanje, primerljivo z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito.

K 4. členu

Besedilo drugega odstavka 5. člena ZZZRO se usklajuje z 28(1)(b) členom Direktive Sveta 2001/55/ES, ki določa izključitveni razlog pravnomočne obsodbe za posebno hudo kaznivo dejanje, kot grožnja za skupnost države članice gostiteljice, pri čemer je opredelitev hudega kaznivega dejanja v 3. členu predloga zakona vsebinsko enaka opredelitvi pojma hudo kaznivo dejanje iz 30. točke 2. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo in 54/21).

K 5. členu

Spreminja se prvi odstavek 6. člena ZZZRO, ki ureja taksativno naštetih primere, v katerih začasna zaščita preneha. V prvi alineji, ki postane 1. točka, se črta sklic na predpise s področja azila, kar je povezano z novo, 5. točko, ki ureja prenehanje začasne zaščite v primeru, da oseba med trajanjem začasne zaščite vloži prošnjo za mednarodno zaščito. Sklic na predpise, ki urejajo področje tujcev se spremeni v sklic na zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev. Pri slednjem gre za tehnično spremembo, povezano s spremembami v nacionalni zakonodaji s področja tujcev. V tretji alineji, ki postane 3. točka, se spremeni sklic na status begunca v status mednarodne zaščite. Gre za tehnično spremembo, povezano s spremembami v nacionalnih in evropskih predpisih, ki urejajo področje mednarodne zaščite, in ki so bile sprejete od sprejetja ZZZRO. Skladno s tem se dodaja tudi status subsidiarne zaščite.

S predlogom se želi preprečiti, da bi oseba v Republiki Sloveniji uživala dvojni status, in sicer status osebe z začasno zaščito skladno z določbami ZZZRO ter status prosilca za mednarodno zaščito, kot ga določa zakon, ki ureja mednarodno zaščito. Predlog je skladen s prvim odstavkom 19. člena Direktive Sveta 2001/55/ES, ki predvideva možnost, da države članice določijo, da začasne zaščite ni mogoče uživati hkrati s statusom prosilca za azil, medtem ko se prošnje obravnavajo.

Cilj in namen Direktive Sveta 2001/55/ES je namreč ravno razbremenitev sistema mednarodne zaščite ter zagotovitev takojšnje zaščite določenim kategorijam oseb. Status

začasne zaščite je tako v smislu zaščite kot iz statusa izhajajočih pravic enakovreden statusu mednarodne zaščite. Ne glede na to, pa se skladno z nacionalnimi, evropskimi in mednarodnimi standardi, ohranja pravica dostopa do azilnega postopka. Do slednjega imajo osebe, ki jim je začasna zaščita priznana, pravico dostopa kadar koli, tudi po prenehanju začasne zaščite. Oseba z začasno zaščito lahko torej kadar koli vloži prošnjo za mednarodno zaščito, vendar ji bo, skladno s predlagano spremembo, začasna zaščita v tem primeru prenehala, s tem pa tudi pravice, ki iz statusa začasne zaščite izhajajo, o čemer bo skladno s predlaganim novim četrtem odstavkom oseba pred vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito ustrezno informirana s strani organa, pristojnega za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito. Raven zaščite se sicer ohranja tudi s statusom prosilca za mednarodno zaščito.

Ureditev primerjalno pravno sledi ureditvi, kot jo poznajo Slovaška, Romunija in Irska. Slednja tako ne pogojuje prošnje za mednarodno zaščito za pridobitev podpore in zaščite države, kadar gre za osebo, ki spada v kategorijo oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, saj status začasne zaščite predstavlja hitrejšo alternativo postopku mednarodne zaščite, vendar pa oseba ne more uživati obeh statusov hkrati, tako ji v primeru vložene prošnje za mednarodno zaščito preneha veljati začasna zaščita in pridobi status prosilca za mednarodno zaščito.

Nivo pravic osebe z začasno zaščito in prosilca za mednarodno zaščito se sicer razlikujeta, predvsem z vidika pravice dostopa do trga dela, finančne pomoči in pravice do prostega gibanja, vendar pa je predlagana ureditev primerna, saj posamezniku omogoča izbiro. Oseba z začasno zaščito, ki bo želela zaprositi za mednarodno zaščito, bo predhodno tudi seznanja z vsemi posledicami, ki bi jih zanjo predstavljala vložitev prošnje za mednarodno zaščito.

V tretjem odstavku se črta prva alineja. Odvzem začasne zaščite zaradi razlogov javnega reda in miru, bi bil namreč lahko v nasprotju z Direktivo Sveta 2001/55/ES.

Začasna zaščita se, skladno s tretjim odstavkom, odvzame v primeru obstoja taksativno navedenih razlogov, ne glede na to, ali so bili slednji podani že v času odločanja o prošnji, pa se zanje ni vedelo ali kasneje.

Skladno s predlogom v novi peti alineji prvega odstavka tega člena in skladno z novim tretjim odstavkom 8. člena ZZZRO, se v novem četrtem odstavku predvideva, da mora organ, pristojen za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, osebo z začasno zaščito oziroma prosilca za začasno zaščito, ki želi vložiti prošnjo za mednarodno zaščito, izrecno opozoriti, da ji bo z vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito prenehala začasna zaščita oziroma bo njegova vloga za začasno zaščito zavržena.

K 6. členu

Črtanje 7. člena ZZZRO se predlaga, ker se sedaj vsebina, ki jo ureja, v celoti ureja v spremenjenem 16. členu ZZZRO.

K 7. členu

Spremenjeni 8. člen ZZZRO ureja razmerje med začasno zaščito in mednarodno zaščito in je povezan s spremembo v 6. členu ZZZRO. S spremembo sklicevanja na mednarodno zaščito se 8. člen ZZZRO tudi usklajuje z razvojem azilnega pravnega reda.

Veljavni drugi odstavek 8. člena ZZZRO je glede na predlog prenehanja začasne zaščite ob morebitni vložitvi prošnje za mednarodno zaščito odveč, zato ni vključen v predlog člena.

Skladno z novo 5. točko prvega odstavka 6. člena osebi z začasno zaščito, ki je vložila prošnjo za mednarodno zaščito, preneha začasna zaščita. V primeru, da je takšni osebi prošnja za mednarodno zaščito pravnomočno zavrnjena, bo lahko ponovno podala vlogo za začasno zaščito.

V novem četrtem odstavku se ureja vprašanje, kaj se zgodi s prošnjo za začasno zaščito, če je oseba prej, hkrati ali po vložitvi vloge za začasno zaščito vložila prošnjo za mednarodno zaščito, in sicer se predlaga, da pristojni organ iz 18. člena ZZZRO (upravna enota) s sklepom zavrže vlogo za začasno zaščito osebe.

K 8. členu

Eden izmed podzakonskih predpisov, izdanih za izvrševanje ZZZRO, je tudi Pravilnik o postopku premestitve oseb z začasno zaščito (Uradni list RS, št. 110/05). Z dopolnitvijo 9. člena ZZZRO z novim, petim odstavkom se predvideva izrecna pravna podlaga za izdajo pravilnika, ki je veljavni ZZZRO ni vseboval.

K 9. členu

S spremembo prvega odstavka 10. člena ZZZRO se opuščajo nekatere vsebine, ki bi jih sklep vlade o uvedbi začasne zaščite določal. Opušča se določitev števila oseb, ki jim bo Republika Slovenija omogočala začasno zaščito, kar se predlaga zaradi praktičnih izkušenj ob sprejemu tega sklepa. V praksi se je do točnega števila oseb, ki jim bo Republika Slovenija omogočala začasno zaščito, nemogoče opredeliti. Pri tem je treba upoštevati tudi sprejemne zmogljivosti Republike Slovenije, ki pa se lahko tudi prilagajajo potrebam. Skladno z opustitvijo določitve števila oseb se opušča tudi določitev pogojev, pod katerimi je lahko določeno število preseženo.

Prav tako se kot sestavni del sklepa vlade o uvedbi začasne zaščite opušča določitev datuma uvedbe in trajanja začasne zaščite, saj se ta dva podatka določita že v sklepu Sveta, ki pa ima neposreden učinek v vseh državah članicah. Opušča se tudi določitev roka, v katerem morajo osebe z začasno zaščito po prenehanju začasne zaščite zapustiti Republiko Slovenijo, saj je to urejeno že v ZZZRO.

K 10. členu

Sprememba 11. člena ZZZRO s sklicem na uveljavitev sklepa Sveta zagotavlja večjo jasnost o tem, da je trajanje začasne zaščite vezano na uveljavitev sklepa Sveta in ne na uveljavitev sklepa vlade iz 10. člena ZZZRO. To je skladno s sporočilom Komisije o operativnih smernicah za izvajanje Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382 z dne 4.

marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (2022/C 126 I/01). Začasna zaščita se lahko podaljša skladno z Direktivo Sveta 2001/55/ES.

K 11. členu

Potreba po podrobnejši ureditvi financiranja pravil tolmačenja in prevajanja ter njenega financiranja se je pokazala pri praktični uporabi ZZZRO.

K 12. členu

Predlaga se sprememba 16. člena ZZZRO tako, da ta ne predvideva več omejitev vstopa v državo, dokler število oseb, določeno v sklepu vlade iz 10. člena ZZZRO, ni določeno. Predlog je skladen z opustitvijo določitve števila oseb v sklepu vlade iz 10. člena ZZZRO. Dodatno se zaradi večje jasnosti v prvem odstavku dodaja sklic na 11. člen ZZZRO, ki ureja trajanje začasne zaščite. Namero in vlogo za začasno zaščito se lahko tako poda le v času trajanja začasne zaščite.

S predlogom se predlaga enotno urejena pristojnost policije za sprejem vloge za začasno zaščito. Ureditev sledi načelu ekonomičnosti in cilju hitrejšega postopka. Policija lahko ob sprejemu vloge ustrezno ugotovi identiteto prosilca in prosilca varnostno preveri glede (ne)obstoja razlogov za neupravičenost pridobitve začasne zaščite iz 5. člena ZZZRO. Skladno z ureditvijo enotne pristojnosti za sprejem vloge za začasno zaščito se predlaga črtanje dosedanjega petega odstavka. Določba se dopolnjuje tudi z izrecnim pooblastilom, da policija prosilca za začasno zaščito fotografira. Pooblastilo policiji za fotografiranje prosilca je pomembno predvsem z vidika ekonomičnosti postopka, da se popolna vloga za začasno zaščito zagotovi že ob njeni vložitvi, sicer bi moral pristojni organ, ki bo skladno z 18. členom ZZZRO odločal o vlogi, pozvati prosilce na dopolnitev vloge. Skladno s 43. členom ZZZRO namreč izkaznica osebe z začasno zaščito vsebuje tudi fotografijo.

S tretjim odstavkom se ureja primere, kadar bi oseba iz 2. člena ZZZRO nedovoljeno vstopila v Republiko Slovenijo, prekoračila zakonito prebivanje ali kadar bi ji skladno s prvim odstavkom tega člena bil dovoljen vstop v državo in nima drugega zakonitega naslova za prebivanje. Gre za osebe, ki v Republiki Sloveniji nezakonito prebivajo oziroma vanjo nedovoljeno vstopijo, zaradi česar je primerna določitev roka, v katerem morajo vložiti vlogo za začasno zaščito, da ne bodo obravnavane za prekršek skladno z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji oziroma skladno z zakonom, ki ureja nadzor državne meje.

Predlaga se tudi sprememba roka treh dni, rok se podaljšuje na osem dni, saj se je rok treh dni v praksi izkazal za prekratkega, posebej glede na dejstvo, da se zakon uporablja v izrednih okoliščinah in so prosilci za začasno zaščito v slabšem psihofizičnem stanju, zaradi česar je primerno, da se določi daljši rok. Osemdnevni rok ne pomeni prekluzivnega roka za vložitev vloge za začasno zaščito. Zadevna oseba možnost vložitve prošnje še vedno ima; v primeru, ko oseba, ki nedovoljeno vstopi v Republiko Slovenijo in v navedenem roku vloži prošnjo, ne stori prekrška iz zakona, ki ureja nadzor državne meje.

V šestem odstavku 16. člena ZZZRO je določeno, da za mladoletne otroke izpolnijo vlogo

njihovi starši oziroma skrbniki. S spremembo se predlaga tudi vključitev drugih zakonitih zastopnikov, določenih po prvem odstavku 22. člena ZZZRO, ki se postavijo mladoletni osebi brez spremstva še pred začetkom postopka.

Skladno s črtanjem 7. člena ZZZRO se v devetem odstavku predvideva pravno podlago za izdajo navodila o postopku in načinu ravnanja z osebo iz 2. člena ZZZRO, ki v času trajanja začasne zaščite nedovoljeno vstopi v Republiko Slovenijo in vloži vlogo za začasno zaščito. Ker gre za kategorijo oseb, ki so nedovoljeno vstopile, je primerno, da se postopek in način ravnanja podrobneje predpiše z navodilom.

K 13. členu

ZZZRO je pomanjkljivo urejal pravice prosilcev za začasno zaščito, zato se predlaga sprememba 17. člena ZZZRO, ki primerneje določa pravice, do katerih so upravičeni prosilci za začasno zaščito do odločitve o njihovi vlogi za začasno zaščito. V praksi kar nekaj časa traja, da prosilec postane oseba z začasno zaščito in mora biti zato tudi v vmesnem času zanj poskrbljeno.

Skladno s predlagano spremembo policija, ki sprejme vlogo, prosilca napoti oziroma, kadar je to treba, organizira prevoz v najbližji nastanitveni center. Sprememba je predlagana zaradi izkušenj iz prakse, saj ima večina prosilcev zagotovljen lasten prevoz. Izrecno je tudi navedeno, da se preventivni zdravstveni pregled opravi le za prosilce, ki bodo nastanjeni v nastanitvenem centru. S spremembo se prav tako ne razlikuje več med sprejemnimi in nastanitvenimi centri.

Dodatno se uvaja možnost, da lahko urad prosilca do pravnomočne odločitve o vlogi za začasno zaščito nastani v objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v izvajanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava, ali v objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava, kar je skladno s sklepom vlade, št. 00701-6/2022/3 z dne 17. 3. 2022. To so predvsem razpoložljiva nezasedena stanovanja stanovanjskih skladov, dijaških domov, študentskih domov, centrov šolskih in obšolskih dejavnosti in drugih primernih objektov v državni lasti.

Pri takih nastanitvah se prosilcu zagotavlja enak obseg pravic kot prosilcem, ki so nastanjeni v nastanitvenih centrih.

Tako se vzpostavi pravna podlaga za navedene primere začasne nastanitve, kar se je do zdaj urejalo s sklepom vlade. Rešitev je primerna tako z vidika zmanjšanja administrativnih bremen kot tudi v luči kadrovskih zmogljivosti urada.

K 14. členu

S predlogom spremembe 18. člena ZZZRO se bolj jasno določa pristojni organ za obravnavo in odločanje o vlogi za začasno zaščito, in sicer je za to pristojna upravna enota, na območju katere je prosilec nastanjen. Prav tako se z novim drugim odstavkom daje ministrstvu, pristojnem za javno upravo, možnost, da prenese krajevno pristojnost za odločanje o vlogah za začasno zaščito drugi upravni enoti, kadar bi sicer pristojna upravna enota imela višje število vlog in bi bila zato preobremenjena. Gre za *ultima ratio* sredstvo,

kadar bi bili podani utemeljeni razlogi za tak prenos pristojnosti, predvsem v smislu hitrejše izvedbe postopka. Tak razlog je podan predvsem takrat, kadar bi bila sicer pristojna upravna enota tako preobremenjena, da postopkov z vlogami za začasno zaščito ter drugih postopkov, ki jih sicer vodi, ne bi mogla voditi skladno z zakonsko določenimi roki. V takšnem primeru se lahko krajevna pristojnost za odločanje o vlogah za začasno zaščito prenese na drugo upravno enoto za več vlog za začasno zaščito in ne le za posamezne vloge za začasno zaščito.

K 15. členu

Predlog dopolnitve v prvem odstavku 19. člena ZZZRO je podan za zagotovitev večje jasnosti, da se pri odločanju ugotavlja, ali prosilec za začasno zaščito spada pod kategorijo oseb, ki je navedena v sklepu vlade iz 10. člena ZZZRO.

V predlogu dopolnitve petega odstavka se v primerjavi z veljavnim petim odstavkom med odločitve dodaja sklep o ustavitvi postopka. Dopolnitve o zagotovitvi prevoda izreka, bistvenih razlogov za odločitev in pravnega pouka v jezik, ki ga prosilec razume, se predlagajo zaradi pomanjkljive urejenosti te pravice prosilcev v postopku za dodelitev začasne zaščite. Potreba po podrobnejši ureditvi pravil tolmačenja in prevajanja se je pokazala pri praktični uporabi ZZZRO.

V predlogu novega šestega odstavka se določa, da se pri določitvi roka za zapustitev Republike Slovenije smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev. Kot določitev roka se šteje tudi podaljšanje roka za zapustitev Republike Slovenije, skladno z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.

K 16. členu

S spremembo prvega odstavka 21. člena ZZZRO se zagotavlja jasnejša določitev primerov, v katerih bi bilo mogoče prosilcu za začasno zaščito omejiti gibanje, in sicer se mu lahko v teh primerih omeji gibanje v centru za tujce, kar je primerljivo z ureditvijo na področju mednarodne zaščite.

Sprememba v tretjem odstavku je redakcijska, saj ima prosilec zoper sklep o omejitvi gibanja pravico do tožbe in ne do pritožbe na Upravnem sodišču Republike Slovenije.

K 17. členu

Med pravice, ki jih imajo osebe z začasno zaščito za čas trajanja začasne zaščite skladno s 23. členom ZZZRO, se dodaja pravica do predšolske vzgoje, kar se je pokazalo za potrebno glede na prakso. To je pomemben korak k integraciji, ki hkrati olajšuje tudi vključevanje staršev teh otrok na trg dela. Osebe z začasno zaščito do zdaj namreč niso bile upravičene do predšolske vzgoje. Dodaja se tudi pravica do pomoči pri vključevanju v družbo, in sicer zaradi potreb, ki so se pokazale v praksi, predvsem, da se zagotovi možnost oseb z začasno zaščito, da se udeležijo tečaja slovenščine. Ukinja se pravica do brezplačne pravne pomoči, saj je osebam z začasno zaščito ta pravica zagotovljena že na podlagi zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

K 18. členu

S spremembo 25. člena ZZZRO se, primerljivo kot za prosilce za začasno zaščito v spremenjenem 17. členu ZZZRO, tudi za osebe, ki jim je dodeljena začasna zaščita, uvaja možnost, da lahko urad te osebe nastani v objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v opravljanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava, ali v objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava. V primerih take nastanitve se osebi z začasno zaščito zagotavlja enak obseg pravic kot osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenih centrih.

K 19. členu

Z dopolnitvijo 26. člena ZZZRO se jasno določi, da o pravici do denarne pomoči za zasebno nastanitev odloči urad.

26. člen ZZZRO se dopolnjuje tudi z novima petim in šestim odstavkom, ki določata, da se pravica do denarne pomoči za zasebno nastanitev vroča z dostavo v hišni predalčnik. Določa se dan vročitve glede na dan odpreme odločbe vlagatelju, s katerim se začne denarna pomoč tudi izplačevati. Ureditvev je primerljiva s 37.a členom Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19 in 189/20 – ZFRO).

K 20. členu

Pravica do zdravstvenega varstva se dopolnjuje s cepljenji, ki so obvezna po programu cepljenja in zaščite z zdravili, ki določajo obvezna in priporočljiva cepljenja za različne skupine prebivalcev, ter z obveznimi zdravstvenimi pregledi pred vključitvijo v izobraževanje in v času izobraževanja v osnovni oziroma srednji šoli, enako kot to velja za državljane Republike Slovenije. Tako se zaščitijo osebe, ki se integrirajo v družbo, in skupina, ki te ljudi sprejme. Posebna pozornost je namenjena ranljivim skupinam oseb, zlasti mladoletnikom, mladoletnikom brez spremstva, invalidnim osebam, starejšim osebam, nosečnicam, staršem samohranilcem z mladoletnim otrokom, žrtvam trgovanja z ljudmi, osebam z motnjami v duševnem razvoju, osebam s težavami v duševnem zdravju in žrtvam posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja. Te so zaščitene s posebnimi akcijskimi, nacionalnimi in drugimi programi, ki se izvajajo v Republiki Sloveniji in se nanašajo na to skupino oseb. Kot posebej izpostavljena skupina imajo ti posamezniki pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo. Tako se izenači njihov položaj s prosilci za mednarodno zaščito.

S predlagano spremembo 27. člena ZZZRO se natančneje določijo pravice oseb z začasno zaščito, kar bo izvajalcem postavilo jasne ločnice med pravicami, ki se zagotovijo samodejno, in pravicami, o katerih odloča posebna komisija, ki jo imenuje minister, pristojen za zdravje.

Osebam z začasno zaščito se s spremembo omogočata lažja integracija v vzgojno-izobraževalni sistem in vstop na trg delovne sile.

S spremembo se predlaga tudi prenos kritja stroškov zdravstvenih storitev na ministrstvo, pristojno za zdravje, ki je tudi pristojno za izvajanje te pravice in lahko vsebinsko odloča o ustreznosti plačila določenih storitev.

K 21. členu

S spremembami 29. člena ZZZRO se predlaga izenačitev pravice do izobraževanja oseb z začasno zaščito z osebami s priznano mednarodno zaščito. V praksi se je pokazalo, da je potrebna tudi vključitev pravice do predšolske vzgoje. Izenačitev pomeni velik korak k integraciji teh oseb. Z vključitvijo otrok v vse izobraževalne procese se omogoča tudi staršem dostop na trg dela, saj je za njihove otroke, v smislu zagotovljenega varstva, del dneva poskrbljeno.

V petem, šestem in sedmem odstavku se določajo način priznavanja izobrazbe za osebe z začasno zaščito, ki formalne izobrazbe ne morejo dokazati z dokumenti, podlaga, da se lahko zaradi vpisa oseb z začasno zaščito, ki kandidirajo za vpis v programe z omejitvijo vpisa, razpišejo dodatna mesta, ter podlaga za vpis zunaj predpisanih vpisnih rokov. Vse navedeno je namreč zdaj urejeno v podzakonskem predpisu, čeprav je po vsebini to zakonska materija.

K 22. členu

S predlagano spremembo 32. člena ZZZRO se merila za izračun denarne pomoči uskladijo s predpisi o socialnovarstvenih prejemkih in spremeni se opredelitev otroka, ki se upošteva kot oseba pri izračunu denarne pomoči v primeru družine, vezano na pogoj preživaljanja v skladu z družinsko zakonodajo.

K 23. členu

S predlagano spremembo se zaradi spremembe 34. člena ZZZRO spreminja tudi pristojnost odločanja o spremembah, iz urada na center za socialno delo. Obrazec za zahtevek za denarno pomoč se odda na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za socialno delo in ne več vlada.

K 24. členu

S predlagano spremembo 34. člena ZZZRO se spreminja pristojnost odločanja o pravici do denarne pomoči iz urada na center za socialno delo. O dodelitvi denarne pomoči odloča center za socialno delo, na območju katerega ima oseba z začasno zaščito prijavljeno začasno prebivališče, odločitev pa se vroči v hišni predalčnik. Določi se obdobje prejemanja denarne pomoči in začetek priznanja te pravice. Določba nadalje ureja, da se sredstva za denarno pomoč zagotovijo v državnem proračunu, denarno pomoč pa izplačuje ministrstvo pristojno za socialne zadeve.

K 25. členu

Gre za tehnično spremembo 35. člena ZZZRO zaradi uskladitve s terminologijo

spremenjenega 30. člena ZZZRO.

K 26. členu

S predlagano spremembo v prvem in drugem odstavku 36. člena ZZZRO se pojem ožji družinski člani nadomesti s pojmom družinski člani, s čimer se besedilo člena le terminološko usklajuje s 15. členom Direktive 2001/55/ES.

Nov tretji odstavek 36. člena ZZZRO vzpostavlja izrecno pravno podlago za izdajo prepustnice družinskemu članu, kadar bi oseba z začasno zaščito uveljavljala pravico do združevanja družine in družinski član ne bi imel dokumentov za vstop v Republiko Slovenijo.

K 27. členu

Pravica do brezplačne pravne pomoči v 37. členu ZZZRO se črta, saj je osebam z začasno zaščito ta pravica zagotovljena že na podlagi zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

K 28. členu

S predlagano spremembo 39. člena ZZZRO se določi, da pomoč pri uveljavljanju pravic oseb z začasno zaščito zagotavlja urad. Pravica do pomoči pri uveljavljanju pravic iz tega zakona se dopolnjuje s pravico do pomoči pri vključevanju oseb v družbo, pri čemer se izrecno predvideva pravna podlaga za možnost vključitve oseb z začasno zaščito v programe, ki zagotavljajo hitrejše vključevanje v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije. To so programi učenja slovenskega jezika in seznanjanja s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo, pri čemer se programa slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe lahko izvajata ločeno oziroma sta vsebinsko združena in se izvajata kot enoten program.

Z vključevanjem v programe so osebe z začasno zaščito tudi na tem področju glede pravic izenačene z osebo s priznano mednarodno zaščito. Pomembno je, da so vključene v tečaj jezika, saj to pomeni tudi, da bodo lažje vstopale na trg dela.

K 29. členu

Ker se s predlogom zakona v 30. členu dodaja nov 43.a člen ZZZRO, ki ureja prijavo prebivališča oseb z začasno zaščito, je treba v 40. členu veljavnega ZZZRO črtati tudi drugo alinejo, ki predvideva dolžnost osebe z začasno zaščito, da pri pristojnem organu prijavi prebivališče in vsako spremembo prebivališča v treh dneh po spremembi. Omenjena vsebina je v celoti zajeta s sklicevanjem v novem 43.a členu na zakon, ki ureja prijavo prebivališča.

K 30. členu

Spremeni se naslov V. poglavja ZZZRO tako, da vključuje tudi prijavo začasnega prebivališča, kar se ureja s predlaganim novim 43.a členom ZZZRO.

K 31. členu

Dopolnitev prvega odstavka 42. člena ZZZRO se predlaga zaradi izkušenj iz prakse, saj se sicer za vročitev izkaznice osebe z začasno zaščito uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, in bi se izkaznica vročila po pošti. V praksi se je pokazalo, da je za vročitev izkaznice osebe z začasno zaščito primerneje, da se ta vroči osebno.

Določa se tudi, da se izkaznica, ne glede na to, ali jo je zaradi preobremenjenosti upravne enote, ki bi bila sicer pristojna, izdala druga upravna enota, vroči pri upravni enoti, ki bi bila sicer pristojna glede na območje nastanitve prosilca.

Predlagan je tudi nov peti odstavek, ki določa oprostitev plačila upravne takse in stroškov tiskovine v postopku izdaje izkaznice osebe z začasno zaščito.

K 32. členu

Glede na drugi odstavek 42. člena ZZZRO šele izdana izkaznica osebe z začasno zaščito velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje, kar je glede na zakon, ki ureja prijavo prebivališča, lahko podlaga za prijavo začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Skladno s tem podatek o začasnem prebivališču ne more biti naveden na izkaznici osebe z začasno zaščito ob njeni izdaji, zato se namesto tega navede le naslov začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji.

Predlaga se tudi črtanje podatka o zakonitem zastopniku osebe z začasno zaščito, saj tega podatka na izkaznici osebe z začasno zaščito, ki je po vsebini in namenu enak osebnemu dokumentu, ni primerno navajati.

K 33. členu

Po 24. členu ZZZRO imajo osebe z začasno zaščito pravico do začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji za čas trajanja začasne zaščite. Osebi z začasno zaščito pa se po 42. členu ZZZRO izda izkaznica, ki velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji. Prijavno-odjavno obveznost v Republiki Sloveniji ureja Zakon o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 52/16, 36/21 in 3/22 – Zdeb; v nadaljnjem besedilu: ZPPreb-1), po katerem je tujec zavezan k prijavi začasnega prebivališča, če ima v Republiki Sloveniji veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja, vizum za dolgoročno prebivanje ali vloženo prošnjo za izdajo ali podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje, izdajo nadaljnjega dovoljenja za začasno prebivanje, izdajo ali obnovo potrdila o prijavi prebivanja, ki mu po določbah zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, dovoljuje prebivanje v Republiki Sloveniji (tako v prvem odstavku 10. in 12. člena ZPPreb-1).

Ker izkaznica osebe z začasno zaščito velja kot dovoljenje za začasno prebivanje, je tako dana podlaga tudi za prijavo začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, ki je poleg registracije naslova pomembna predvsem zaradi pravic, ki jih osebe z začasno zaščito uveljavljajo na drugih področjih (npr. do otroškega dodatka, zdravstvenega zavarovanja itn.) in jih posamezna področna zakonodaja veže na prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Zakon o prijavi prebivališča med pogoji za prijavo prebivališča sicer določa, da mora biti naslov v Republiki Sloveniji, na katerem se prijavlja začasno prebivališče, določen v registru prostorskih enot, delu stavbe mora biti določena hišna številka, delu večstanovanjske stavbe pa tudi številka stanovanja. Prav tako mora biti del stavbe ali del večstanovanjske stavbe, na katerem se prijavlja začasno prebivališče, namenjen stanovanjski rabi oziroma nastanitvi, njegova uporabna površina pa mora dosegati površinske standarde, določene za prijavo prebivališča.

Pravilnik o določitvi površinskih standardov za prijavo prebivališča (Uradni list RS, št. 67/21 in 120/21) določa normativ uporabne površine dela stavbe za število prijavljenih oseb v posameznem stanovanju oziroma delu stavbe, namenjene nastanitvi, in sicer najmanj 8 m² uporabne površine na prijavljeno osebo, na naslovih stanodajalcev pa najmanj 6 m² uporabne površine na prijavljeno osebo. Površinski standardi pa ne veljajo za naslove delov stavb za posebne družbene skupine oziroma za posebne namene (stavbe za bivanje starejših, študentov in otrok, kot so dijaški in študentski domovi, domovi za starejše, domovi za terapevtske skupine, zavetišča za brezdomce, bivalne enote, namenjene začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb, zavodi za prestajanje kazni, prevzgojni domovi, vzgojni zavodi, zavodi za usposabljanje oziroma njihove dislocirane oddelke, domovi za skupnosti in druge stavbe, namenjene za izvajanje socialnih programov, ki vključujejo bivanje).

Glede na različne možnosti nastanitve oseb z začasno zaščito, tudi na zasebnih naslovih, se, da bi se izognili težavam pri prijavi prebivališča na naslovih, ki po vrsti rabe ali velikosti uporabne površine ne bi izpolnjevali pogojev za prijavo prebivališča, določa izjema, po kateri bi lahko osebe z začasno zaščito prijavile začasno prebivališče tudi na naslovih, ki po vrsti rabe, kot je vodena v evidencah Geodetske uprave Republike Slovenije, niso namenjeni stanovanjski rabi ali nastanitvi (npr. v preurejenih poslovnih ali športnih objektih itn.), ali pa so sicer namenjeni nastanitvi, pa njihova uporabna površina ne dosega površinskega normativa.

Še vedno pa mora biti naslov določen v registru prostorskih enot, prav tako mu mora biti določena hišna številka in v večstanovanjski stavbi tudi številka stanovanja, saj sicer prijava začasnega prebivališča do ravni naslova ni mogoča. Če naslov teh pogojev ne izpolnjuje, ZPPreb-1 že določa postopek in ravnanje v takih primerih.

K 34. členu

S spremembo prvega odstavka 46. člena ZZZRO se določba usklajuje s prvim odstavkom člena 23 Direktive Sveta 2001/55/ES, in sicer se osebi z začasno zaščito omogoči bivanje tudi po prenehanju začasne zaščite, dokler zaradi zdravstvenih vzrokov še ni sposobna za potovanje in vrnitev v državo ali regijo izvora.

K 35. členu

V predlogu člena se v primerjavi z veljavnim 47. členom ZZZRO izpušča določitev roka za zapustitev države ob prenehanju začasne zaščite, saj ta preneha po zakonu in se o tem ne izda posebna odločitev (razen ob odvzemu začasne zaščite, kar je hkrati tudi razlog za

prenehanje začasne zaščite), zato na podlagi veljavnega 47. člena ZZZRO ni jasno, v kateri odločitvi naj bi se določil rok za zapustitev države. V preostalem delu je predlog določbe vsebinsko enak veljavnemu 47. členu, razen redakcijske spremembe zaradi uskladitve terminologije z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

K 36. členu

Spremeni se celoten 49. člen ZZZRO, vključno z naslovom člena, saj upravne enote v praksi ne vodijo le evidence o prosilcih za začasno zaščito, temveč tudi podatke o priznanju začasne zaščite. Smiselno se torej vodijo tudi podatki o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite.

Poleg podatka o datumu in kraju rojstva se doda tudi podatek o državi rojstva in EMŠO. V različnih državah so namreč lahko kraji z enakimi imeni.

Med osebnimi podatki, ki se lahko zbirajo in obdelujejo, se dodaja tudi fotografija skladno s spremenjenim 43. členom ZZZRO. Ena izmed bistvenih sestavin vloge za začasno zaščito je tudi fotografija, za katero pa ZZZRO ni določal izrecne pravne podlage za zbiranje in obdelovanje. Fotografija je bistvena sestavina vloge za začasno zaščito, saj je potrebna za izdajo izkaznice osebe z začasno zaščito.

Predlaga se črtanje prstnega odtisa, saj ni izpolnjen namen zbiranja in obdelovanja tega biometričnega podatka, na izkaznici osebe z začasno zaščito namreč ni zajet.

Sprememba v enajsti alineji prvega odstavka, ki postane 12. točka, je tehnična, saj je za vlogo za začasno zaščito pomemben dokument za ugotavljanje identitete in ne potovalni dokument.

S spremembo v trinajsti alineji, ki postane 14. točka, se jasneje določa, da gre za naslov zadnjega prebivališča v izvorni državi. Z novo 15. točko pa se predvideva izrecna podlaga za zbiranje in obdelovanje podatka o naslovu v Republiki Sloveniji. Podatek je bistven za izdajo izkaznice osebe z začasno zaščito. Sprememba v 16. alineji, ki postane 17. točka je tehnična. Zanj pa se dodaja nova, 18. točka, ki določa, da se lahko zbirajo in obdelujejo tudi podatki o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite, saj pristojni organ (upravne enote) zbirajo in obdelujejo tudi podatke o osebah z začasno zaščito.

Z novim drugim odstavkom se predvideva podlaga za začasno zbirko podatkov, ki jo vodi policija za sprejem vloge za začasno zaščito, skladno z drugim odstavkom 16. člena ZZZRO.

Izrecno se predvideva pravna podlaga za podajo zahtevka za določitev EMŠO, saj je ZZZRO prej ni predvideval, EMŠO pa se določi na podlagi Zakona o centralnem registru prebivalstva (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 3/22 – ZDeb).

K 37. členu

Poleg podatkov, ki so že navedeni v prvem odstavku 50. člena ZZZRO, in jih urad zbira in

obdeluje za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom, se dodajo tudi podatki iz prvega odstavka 49. člena, kar je skladno s petim odstavkom 49. člena, ter podatka o vlogah in odločitvah o denarni pomoči za zasebno nastanitev ter o izplačilih žepnine. Podatka sta pomembna z vidika ustreznega opravljanja nalog urada in zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito.

Z novim tretjim odstavkom se predvidi jasna podlaga, da urad zbira in obdeluje zadevne podatke v zbirki osebnih podatkov, ki jo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, vodi skladno z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito.

K 38. členu

ZZZRO se dopolnjuje z novim 50.a členom, ki ureja zbirke osebnih podatkov o osebah z začasno zaščito za odločanje o denarni pomoči, ki jih vodi ministrstvo, pristojno za socialne zadeve. Ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, in centri za socialno delo, zbirajo podatke neposredno od oseb z začasno zaščito, od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

K 39. členu

Sprememba v prvem odstavku 51. člena ZZZRO je predlagana zaradi dejanskih izkušenj pri aktivaciji/ujeljavitvi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine, pri čemer je v praksi nujno tudi sodelovanje z ustreznimi organi Ukrajine. Kljub temu se za zagotovitev nadzora osebe, na katero se podatki nanašajo, in njene varnosti predvideva pogoj pisnega soglasja prosilca za začasno zaščito oziroma osebe z začasno zaščito.

V drugem odstavku se poleg podatka o datumu in kraju rojstva doda tudi podatek o državi rojstva. V različnih državah so namreč lahko kraji z enakimi imeni.

K 40. členu

Sprememba 52. člena ZZZRO je povezana s črtanjem prstnih odtisov v 49. členu ZZZRO.

Skladno z dopolnitvijo 49. člena ZZZRO s podatki, ki jih zbira in obdeluje policija, se dodaja izrecna določba, ki omejuje uporabo in shranjevanje teh podatkov do posredovanja vloge za začasno zaščito pristojnemu organu.

K 41. členu

S členom se spreminjajo kazenske določbe, ki jih ureja ZZZRO; sprememba je potrebna, saj so določbe zapisane v tolarjih.

K 42. členu

Črta se 55. člen ZZZRO, ki ureja kršitev določbe v zvezi s prijavo spremembe kraja prebivanja. Določba se je sklicevala na drugo alineo 40. člena ZZZRO, ki je črtana. Obveznost prijave prebivališča in vsake spremembe prebivališča je v celoti urejena s sklicem v novem 43.a členu ZZZRO na zakon, ki ureja prijavo prebivališča. V tem zakonu

je namreč že določena obveznost prijave naslova prebivališča, in sicer v osmih dneh od dneva začasne naselitve oziroma spremembe.

K 43. členu

Predlagana dopolnitev 18. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/18, v nadaljnjem besedilu: ZSRT-1) bi osebam, ki jim je v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo in 54/21) in ZZZRO, ter osebam, ki so v Republiki Sloveniji v postopku pridobivanja priznanja mednarodne zaščite oziroma začasne zaščite razseljenih oseb, omogočila, da se jim ob bivanju v turističnih nastanitvenih zmogljivostih v Republiki Sloveniji ne zaračunava turistična taksa (vključno s promocijsko takso) po ZSRT-1.

Turistična taksa je pristojbina za prenočevanje, ki jo zavezanci plačajo kot nadomestilo za storitve in ugodnosti, ki so jim na voljo na turističnem območju, in se jim ob vsakokratnem koriščenju ne zaračunajo posebej, promocijska taksa pa je pristojbina, ki je namenjena za načrtovanje in izvajanje trženja ter promocijo celovite turistične ponudbe Slovenije. Predlog zakona navedenim kategorijam oseb (ob dejstvu, da so bile vse te osebe primorane zapustiti svojo državo) omogoča ugodnejšo obravnavo kot drugim osebam, ki prenočujejo v nastanitvenih obratih.

K 44. členu

V 1. členu Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22 in 29/22 – ZUOPDCE; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1) se posodobi sklic na zadnjo spremembo Direktive Sveta (EU) 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/112/ES), saj se s tem zakonom prenaša v nacionalni pravni red določba 101.a člena navedene direktive, kot je bil uveljavljen z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost.

K 45. členu

Pandemija koronavirusa je pokazala, da je treba Direktivo 2006/112/ES prilagoditi tako, da bo pravni okvir pripravljen za reševanje prihodnjih kriz in da se bodo države članice lahko hitro odzvale na izredne okoliščine, kot so pandemije, humanitarne krize in naravne nesreče. Z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost je bil zato uveljavljen 101.a člen Direktive 2006/112/ES, ki državam članicam, ki jim je Evropska komisija dovolila uporabo oprostitve DDV za blago, uvoženo v korist žrtev elementarnih nesreč, omogoča, da pod enakimi pogoji uporabijo oprostitev s pravico do odbitka vstopnega DDV za pridobitve znotraj Unije in domače dobave tega blaga ter za storitve, povezane s takim blagom, da tako lahko pomagajo žrtvam takih nesreč.

Tako predlagana določba novega 41.a člena ZDDV-1 ureja upravičenim organom in organizacijam, da lahko pomagajo žrtvam takih nesreč, oprostitev s pravico do odbitka

vstopnega DDV za pridobitve znotraj Unije in domače dobave blaga ter za storitve, povezane s tem blagom. Taka oprostitvev se lahko odobri le, kadar je za blago, uvoženo v korist žrtev elementarnih nesreč, s sklepom Evropske komisije odobrena Republiki Sloveniji oprostitvev v skladu z 11. točko prvega odstavka 51. člena ZDDV-1 in 23. ter 24. členom Pravilnika o pogojih in načinu uveljavljanja oprostitvev po 51. členu Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 141/06, 102/21 in 11/22). Navedeno pomeni, da se oprostitvev dovoli državnim organom in organizacijam, dobrodelnim in človekoljubnim organizacijam. Blago je namenjeno za brezplačno razdelitev med žrtve naravnih in drugih nesreč, humanitarnih kriz in vojn ali ostane last teh organizacij, dano pa je na razpolago prej omenjenim žrtvam. Oprostitvev se ne nanaša na material in opremo, namenjeno za obnovo območij, ki so jih prizadele naravne in druge nesreče, temveč le na organizacije, ki vodijo ustrezno knjigovodstvo in pristojnim organom omogočajo nadzor nad njihovim delovanjem. Oprostitvev s pravico do odbitka DDV, plačanega v predhodni fazi, se odobri za pridobitev blaga znotraj Unije in dobavo tega blaga ter opravljanje storitev, povezanih s takim blagom, vključno s storitvami dajanja v najem, pri čemer je treba upoštevati enake pogoje, kot veljajo pri uvozu takega blaga v skladu z 11. točko prvega odstavka 51. člena ZDDV-1 ter 23. in 24. člena Pravilnika o pogojih in načinu uveljavljanja oprostitvev po 51. členu Zakona o davku na dodano vrednost. Navedeno pomeni, da bo imel davčni zavezanec, ki bo opravil oproščeno dobavo blaga ali storitev upravičnim organizacijam, na podlagi oprostitve plačila DDV po tem členu, pravico, da uveljavi odbitek DDV, ki so mu ga zaračunali njegovi dobavitelji in jim ga je tudi plačal za to blago, pod pogojem, da blago uporabi za namene te oproščene dobave. Davčni zavezanec se mora na računu sklicevati na oprostitvev, pri čemer lahko navede člen zakona, ki določa oprostitvev. Pogoj za oprostitvev plačila DDV s pravico do odbitka DDV po tem členu in 11. točki prvega odstavka 51. člena ZDDV-1 je, da mora biti blago s strani državnih organov ali organizacij, dobrodelnih in človekoljubnih organizacij ali za račun teh oseb, ki jim je bilo dobavljeno blago za žrtve elementarnih nesreč ali opravljena storitev, povezana s takim blagom, vključno s storitvami dajanja v najem, namenjeno za brezplačno razdeljevanje žrtvam elementarnih nesreč, ali pa se blago s strani navedenih organov oziroma organizacij daje v brezplačno uporabo žrtvam elementarnih nesreč, ostane pa to blago v lasti teh organov oziroma organizacij. Davčni zavezanec, ki dobavi blago ali opravi storitev upravičeni organizaciji, lahko kot dokazilo, da bo upravičena organizacija blago uporabila skladno s pogoji za navedeno oprostitvev, uporabi izjavo kupca oziroma upravičene organizacije, da izpolnjuje predpisane pogoje (brezplačna razdelitev blaga ali dajanje blaga v uporabo žrtvam elementarnih nesreč). Izjava je lahko samostojen dokument ali v obliki pogodbenega določila.

Drugi odstavek istega člena določa, da ko pogoji za oprostitvev s pravico do odbitka DDV niso več izpolnjeni, sta dobava takega blaga in storitev predmet DDV. To pomeni, da kadar se blago ali storitve, ki jih pridobijo organizacije, za katere veljajo oprostitvev iz prejšnjega odstavka, uporabljajo za namene, ki niso navedeni v 11. točki prvega odstavka 51. člena ZDDV-1 oziroma v 23. členu Pravilnika o pogojih in načinu uveljavljanja oprostitvev po 51. členu Zakona o davku na dodano vrednost, je uporaba takega blaga ali storitev predmet DDV pod pogoji, ki veljajo v trenutku, ko pogoji za oprostitvev niso več izpolnjeni. V teh primerih morajo upravičeni organi obračunati in plačati DDV po stopnji, ki za to blago ali storitve velja po ZDDV-1 na dan, ko pogoji za oprostitvev niso več izpolnjeni in ko nastane obveznost obračuna DDV po ZDDV-1.

S tretjim odstavkom tega člena se urejajo primeri, ko Evropska komisija izda sklep z retroaktivno uporabo. Davčni zavezanci, ki so obračunali DDV pred izdajo sklepa Evropske komisije, lahko za obdobje retroaktivne veljavnosti sklepa naredijo popravek obračuna DDV. Znižanje obračunanega DDV vključijo v obračun DDV za davčno obdobje, v katerem so popravili tak račun.

K 46. členu

Člen predvideva odstop od drugega odstavka 48. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) in določa, da se lahko leta 2022 sredstva proračunske rezerve uporabljajo tudi za financiranje izdatkov, povezanih z ukrepi za začasno zaščito oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, in humanitarno pomoč Ukrajini. Pri tem se sredstva proračunske rezerve prednostno uporabljajo za namene iz drugega odstavka 48. člena Zakona o javnih financah.

Republika Slovenija se je enako kot druge države članice in Evropska komisija odločila, da bo Ukrajini zaradi vojne zagotovila nujno pomoč, zato je treba nemudoma sprejeti ali aktivirati ukrepe za začasno zaščito razseljenih oseb, prav tako pa tudi ukrepe humanitarne pomoči Ukrajini. Razseljenim osebam iz Ukrajine bo dodeljena začasna zaščita, kar pomeni, da bodo dobili začasno dovoljenje za prebivanje ter dostop do izobraževanja in trga dela v Republiki Sloveniji. Ob upoštevanju števila ljudi, ki bi leta 2022 lahko zaprosili za začasno zaščito, je treba za izpolnitev njihovih pravic zagotoviti ustrezen obseg sredstev v sprejetem proračunu države. S predlaganim členom se torej kot eden izmed mogočih virov določa, da se smejo sredstva proračunske rezerve, ki so namenjena predvsem za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč, uporabiti tudi za financiranje izdatkov, povezanih z ukrepi za začasno zaščito razseljenih oseb. Izjema od splošne ureditve v Zakonu o javnih financah je predlagana predvsem zato, ker gre za financiranje nepredvidenih in nepričakovanih namenov, poraba teh sredstev pa ne bo vplivala na najvišji obseg izdatkov, ki je v odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024 določen za državni proračun.

Določba ne vključuje sredstev začasne ukrepe na področju gospodarstva iz IV. poglavja Četrtega dela predloga zakona.

K 47. členu

Z odstopom od 7. člena Zakona o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10) se omogoča osebi z začasno zaščito zaposlitev pri izvajalcih institucionalnega varstva, če ima ta oseba opravljen najmanj 50-urni tečaj slovenskega jezika in ji izvajalec zagotovi delo pod nadzorom mentorja.

K 48. členu

Ne glede na določbo tretjega odstavka 17. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21) se za vključitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, v sistem financiranja usposabljanja mladih raziskovalcev omogoča, da raziskovalne organizacije objavijo razpis za mlade raziskovalce po izteku

enotnega prvega roka, vendar najpozneje do izteka roka za vpis v doktorske študijske programe.

K 49. členu

Če so zmogljivosti nastanitvenih centrov in drugih objektov, ki so v skladu z ZZZRO določeni za nastanitev prosilcev za začasno zaščito in oseb z začasno zaščito (v nadaljnjem besedilu: nastanitveni centri in drugi objekti za nastanitev), presežene, lahko vlada na predlog urada odloči, da se za začasno nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, uporabijo objekti za začasno nastanitev, kot so telovadnice, športne dvorane in drugi primerljivi objekti, ki so v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti. Pred odločitvijo se pridobi soglasje samoupravne lokalne skupnosti, v lasti katere so objekti, ki se bodo uporabili za začasno nastanitev.

Kljub sistemski rešitvi za uporabo drugih objektov za začasno nastanitev, predvidnih v spremenjenih 17. in 25. členu ZZZRO, se namreč ob večjem številu oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, lahko zgodi, da bodo zmogljivosti nastanitvenih centrov in drugih objektov za nastanitev presežene. V teh primerih je treba nujno zagotoviti namestitvev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, v objektih za začasno nastanitev, dokler se ne vzpostavijo pogoji za njihovo nastanitev v zakonsko predvidenih nastanitvenih centrih ali drugih objektih za nastanitev.

Civilna zaščita vzpostavi pogoje za nastanitev oseb v objektih za začasno nastanitev.

V času nastanitve v objektih za začasno nastanitev se osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, zagotavlja enak obseg pravic, kot se jih zagotavlja prosilcem za začasno zaščito in osebam z začasno zaščito v skladu z zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb.

Samoupravna lokalna skupnost, v lasti katere je objekt za začasno nastanitev, je upravičena do povračila stroškov, ki so nastali med uporabo objekta za začasno nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita. Sredstva za povračilo stroškov zagotavlja urad.

K 50. členu

Po Zakonu o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk) so upravičenci pravic iz socialnega varstva državljani Republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, ter tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

Člen določa pogoje za nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, v institucionalno varstvo in obseg ter način povračila stroškov izvajalcem institucionalnega varstva.

Do nastanitve je upravičena oseba, za katero je uvedena začasna zaščita, če ima

najzahtevnejše starostne in zdravstvene težave oziroma je invalid, zaradi česar potrebuje neposredno osebno pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb, ali ima dolgotrajno težavo v duševnem zdravju in motnjo v razvoju. Zdravstvena komisija iz drugega odstavka 27. člena spremenjenega ZZZRO poda mnenje o izpolnjevanju pogojev teh pogojev.

Predlog člena tudi določa, da je zavezanec za plačilo storitev institucionalnega varstva uporabnik storitve po predpisih, ki urejajo socialno varstvo, razen če ima pravico do denarne pomoči. V tem primeru urad izvajalcu institucionalnega varstva krije stroške osnovne in socialne oskrbe. Za čas, ko je oseba, za katero je uvedena začasna zaščita, nameščena v institucionalno varstvo, ni upravičena do denarne pomoči in denarne pomoči za namestitvev.

Zdravstvene storitve se krijejo skladno s 27. členom spremenjenega ZZZRO.

Izvajalce institucionalnega varstva in obseg mest za nastanitev oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, določi minister, pristojen za socialno varstvo.

K 51. členu

Javnim in razvojnim socialnovarstvenim programom, ki jih leta 2022 na podlagi 18.s člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk) sofinancira ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, se zagotavlja dodatno financiranje za programe preprečevanja zasvojenosti za informiranje in svetovanje, za programe duševnega zdravja za informiranje, svetovanje, telefonsko svetovanje in zagovorništvo, za programe promocije prostovoljstva in migracije, za programe za otroke in mladostnike, za programe preprečevanja nasilja za telefonsko svetovanje, svetovalnice za žrtve nasilja in spolnega nasilja in celovito obravnavo, celostno pomoč ter podporo žrtvam spolne zlorabe, in sicer največ v višini 20 odstotkov vrednosti programa.

Enako se zagotovijo dodatna sredstva izvajalcu projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev v letih 2022 in 2023, izbranega na javnem razpisu v skladu z Zakonom o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/09).

Dodatna sredstva se zagotovijo za stroške dela in stroške materiala za obravnavo oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, ki jih zaradi obsega dela ni mogoče obravnavati v okviru sofinanciranega programa oziroma financiranega projekta. Višina dodatnih finančnih sredstev se določi na podlagi števila oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, ter vrste in obsega storitve.

Dodatna finančna sredstva se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije. Zahtevki za izplačilo sredstev se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za socialne zadeve. Podrobnejša merila za dodelitev dodatnih finančnih sredstev, način izstavitve zahtevkov in roke izplačil določi minister, pristojen za socialne zadeve, v 15 dneh od uveljavitve predloga zakona.

K 52. členu

Rdečemu križu Slovenije in Slovenski karitas, ki sta odgovorna za izvajanje dejavnosti razdeljevanja hrane najbolj ogroženim osebam in za izvajanje spremljevalnih ukrepov, se za obdobje od 24. februarja 2022 (začetek vojaške invazije na Ukrajino) do 31. decembra 2022 namenijo sredstva v višini 500.000 evrov za pomoč osebam, za katere je uvedena začasna zaščita (250.000 evrov vsaki organizaciji).

Sredstva se namenijo za pomoč osebam, ki so v postopku pridobivanja statusa začasne zaščite, oziroma osebam, ki jim je že dodeljena začasna zaščita, do pridobitve denarne pomoči, in sicer za kritje osnovnih življenjskih potrebščin. Organizaciji sredstva uveljavljata na podlagi zahtevkov, ki se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za socialne zadeve. Način izstavitve zahtevkov in roke izplačil določi minister, pristojen za socialne zadeve.

Za dodelitev sredstev se s predlaganim členom in skladno s tretjo alinejo prvega odstavka 106.j člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) določa poseben postopek za dodelitev sredstev.

Vlada lahko ukrepe iz tega člena podaljša s sklepom največ za šest mesecev.

K 53. členu

Člen ureja pravico do mesečnega dodatka za izobraževanje v višini 80 evrov, ki se zaradi lažje vključitve v višje- in visokošolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji izplačuje osebam, za katere je uvedena začasna zaščita in so v študijskem letu 2021/2022 že vpisane v redni študij na višješolskem ali visokošolskem zavodu v Republiki Sloveniji v skladu z zakonom, ki ureja višje ali visoko šolstvo, oziroma lahko izkažejo, da so v študijskem letu 2021/2022 že vpisane v višje- ali visokošolske študijske programe za pridobitev izobrazbe v Ukrajini ter so na višji strokovni šoli ali visokošolskem zavodu v Republiki Sloveniji vključene v redni študij zaradi opravljanja študijskih obveznosti. Sredstva bodo izplačana iz proračuna Republike Slovenije. Do mesečnega dodatka za izobraževanje so upravičeni tudi študenti, državljani Ukrajine, ki se v študijskem letu 2021/2022 že izobražujejo na visokošolskih zavodih v Republiki Sloveniji in imajo pridobljeno dovoljenje za začasno prebivanje iz naslova študija.

K 54. členu

Če se razmere v Ukrajini do septembra oziroma oktobra 2022 ne bodo toliko umirile, da se bodo študentje lahko vrnili v matično državo, lahko vlada ukrepa iz 48. člena podaljša še za eno študijsko leto ter tako omogoči osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, nadaljevanje šolanja v Republiki Sloveniji in tudi prejemanje mesečnega dodatka za izobraževanje, kot ga določa 51. člen predloga zakona.

Ob podaljšanju ukrepa mora oseba za prejem dodatka izpolnjevati pogoje iz prvega odstavka 51. člena, pri čemer se smiselno upošteva, da mora te pogoje izpolnjevati v posameznem tekočem študijskem letu 2022/2023.

K 55. členu

V okviru Obzorja Evropa so v okviru instrumentov Marie Skłodowska Curie (MSCA) in Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) odlično ocenjeni projekti, ki zaradi pomanjkanja denarja niso financirani in jim je podeljen Pečat odličnosti (MSCA), ali pa so ocenjeni kot še vedno odlični, vendar ne financirani. Za take projekte ima Republika Slovenija vzpostavljene instrumente komplementarnega financiranja, s katerim se omogoči izvajanje projekta na slovenskih raziskovalnih ustanovah. Tako se izvedejo odlični projekti in omogoči kandidiranje z izboljšanimi projektnimi predlogi na naslednjih razpisih. S predlaganim členom se omogoča raziskovalkam in raziskovalcem, ki so osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, da ne glede na lokacijo ustanove, v kateri so najprej kandidirali, projekt ob obojestranskem interesu kot komplementarni projekt izvajajo v slovenski raziskovalni organizaciji. To so namreč projekti z odlično mednarodno evalvacijo in visokokakovostni projekti z odličnimi možnostmi za nadaljnje sodelovanje.

K 56. členu

Med ukrajinsko krizo zaradi vojaške invazije na Ukrajino in tudi zaradi omejitev poslovanja z Rusijo in Belorusijo, se gospodarski subjekti oziroma podjetja spoprijemajo z velikimi likvidnostnimi težavami. S predlaganim členom se bodo zagotovila finančna sredstva v proračunu Republike Slovenije za hitra in zelo ugodna likvidnostna posojila prek Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo (v nadaljnjem besedilu: javni sklad). Javni skladi so finančne ustanove, ki zagotavljajo finančne produkte gospodarskim subjektom oziroma podjetjem, v okviru tega predvsem mikro, malim in srednje velikim podjetjem, ki so najbolj prizadeta v času krize ter se lahko hitro odzovejo na potrebe na trgu.

S predlaganim členom se omogoča javnemu skladu, da prejme namensko premoženje in ga uporabi za likvidnostna sredstva za podjetja. Namensko premoženje se lahko zmanjša do minimuma namenskega premoženja, kar je opredeljeno v drugem odstavku 7. člena Zakona o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08, 8/10 – ZSKZ-B, 61/20 – ZDLGPE in 206/21 – ZDUPŠOP). V pogodbi med ustanoviteljem in javnim skladom se natančneje opredelijo pogoji prenosa sredstev in nameni, za katere se uporabljajo, ter tako poda soglasje k morebitnemu zmanjšanju namenskega premoženja. Sklep o zmanjšanju namenskega premoženja zaradi pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki v rezultatu poslovanja javnega sklada na podlagi tega odstavka sprejme ustanovitelj ob sprejemu letnega poročila javnega sklada skladno z določili zakona, ki ureja delovanje javnih skladov.

Zagotavljanje kreditnih sredstev za mikro, mala in srednja podjetja prek javnega sklada je v času ukrajinske krize za poslovanje nujno, kar kaže tudi zelo veliko povpraševanje mikro, malih in srednjih podjetij.

Vplačilo ustanovitelja oziroma prenos namenskih sredstev za izvajanje finančnih produktov se izvede enkrat, in sicer leta 2022. Tako vplačilo postane sestavni del namenskega premoženja, s katerim gospodari Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo, sredstva finančnih produktov pa so za ciljno skupino na voljo do porabe sredstev.

K 57. členu

Po ruski invaziji na Ukrajino je v le nekaj tednih v Evropsko unijo prispelo več kot štiri milijone ljudi. Obseg in hitrost prihodov sta izjemna, zato je bila uvedena začasna zaščita razseljenih oseb iz Ukrajine. Osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, imajo nujne likvidnostne potrebe za plačilo osnovnih stroškov. Veliko jih je prispelo z bankovci grivne in se spoprijemajo z velikimi težavami pri pretvarjanju teh bankovcev v valuto države članice gostiteljice. Narodna banka Ukrajine je začasno ustavila menjavo bankovcev grivne v tujo gotovino, da bi zaščitila omejene devizne rezerve Ukrajine. Kreditne institucije v državah članicah niso pripravljene opravljati dejavnosti menjave valute zaradi omejene konvertibilnosti bankovcev grivne in izpostavljenosti valutnemu tveganju.

Evropska komisija je zaradi skupnega pristopa držav članic k reševanju nastalega položaja pripravila predlog Priporočila Sveta o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist razseljenih oseb iz Ukrajine (COM(2022) 163 final), ki ga je Svet EU potrdil 19. aprila 2022. Glavni namen priporočila je spodbuditi usklajen pristop glede nacionalnih shem, ki jih vzpostavijo države članice, da bi se razseljenim osebam iz Ukrajine omogočili enaki pogoji za pretvorbo bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice, kreditnim institucijam zagotovili enaki konkurenčni pogoji in preprečilo morebitno špekulativno ravnanje na trgu.

S predlaganim začasnim ukrepom bo tudi v Republiki Sloveniji osebam, za katere je uvedena začasna zaščita, omogočeno, da bodo lahko zamenjale ukrajinske grivne v evre. Skladno s tem členom bo Banka Slovenije vzpostavila shemo za transakcije menjav bankovcev ukrajinske grivne v valuto Republike Slovenije. Banka Slovenije bo bankovce ukrajinske grivne pridobila z odkupom neposredno od osebe, za katero je uvedena začasna zaščita, z odkupom od bank ali hranilnic, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, ali od podružnic bank držav članic, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji in v skladu z Zakonom o bančništvu (Uradni list RS, št. 92/21 in 123/21 – ZBNIP) lahko v Republiki Sloveniji opravljajo bančne storitve, ki so bankovce ukrajinske grivne odkupile od oseb, za katere je uvedena začasna zaščita.

Banka Slovenije bo za izvajanje menjav ukrajinske grivne lahko sklenila sporazum s posamezno banko, na podlagi katerega bo banka opravljala menjalniške posle nakupa ukrajinskih griven za osebe, za katere je uvedena začasna zaščita, Banka Slovenije pa se bo zavezala, da bo od banke odkupila zneske ukrajinske grivne. Banka Slovenije bo prav tako sklenila sporazum s centralno banko Ukrajine, na podlagi katere bo ta od Banke Slovenije odkupila zneske ukrajinske grivne, ki jih bo Banka Slovenije zamenjala sama ali odkupila od bank. Banka Slovenije se lahko v sporazumu s centralno banko Ukrajine, ki ga z njo lahko sklene neposredno ali prek katere druge centralne banke, dogovori, skladno z omenjenim priporočilom Sveta EU, da se menjave opravi po dogovorjenem menjalnem tečaju. Tako se naslovijo morebitne izgube Banke Slovenije iz tega naslova in hkrati tudi ustrezno upošteva načelo prepovedi monetarnega financiranja. Glede na to, da je Evropska centralna banka sodelovala pri pripravi omenjenih priporočil Sveta EU, ki jim je po vsebini podobna poljska shema menjav ukrajinske grivne, ki ne predvideva jamstva države za pokritje morebitnih izgub centralne banke, vprašanje prepovedi monetarnega financiranja pri taki shemi ne more biti bistveno. Tudi sicer na podlagi predloga zakona Banka Slovenije ne bo financirala obveznosti države (monetarnega financiranja). Zaradi

opisanega predlog zakona tudi ne vzpostavlja jamstva Republike Slovenije Banki Slovenije za kritje morebitnih izgub.

Sporazum, ki ga bo Banka Slovenije sklenila s poslovnimi bankami, bo določil, da lahko banke razseljeni osebi zamenjajo bankovce v višini največ 10.000 ukrajinskih griven. Prav tako bo v sporazumu določeno, da se pri menjalniških poslih uporablja uradni menjalni tečaj, ki ga objavlja centralna banka Ukrajine, ali menjalni tečaj, ki ga Banka Slovenije dogovori s centralno banko Ukrajine. Poleg tega bo določal, da se menjava opravi brez provizije in drugih stroškov za osebo, za katero je uvedena začasna zaščita, ter da se menjave opravljajo v obdobju treh mesecev od dneva sklenitve sporazuma z Banko Slovenije. V sporazumu bo treba določiti tudi, kako bodo Banka Slovenije in poslovne banke preverjale identiteto oseb, za katere je uvedena začasna zaščita, da se bo zagotovilo spoštovanje najvišjega mogočega zneska menjave.

Menjave se opravljajo v obdobju treh mesecev od dneva sklenitve sporazuma. Vlada lahko to obdobje podaljša še za tri mesece.

K 58. členu

Določa se veljavnost Tretjega in Četrtega dela zakona, in sicer – če s predlogom zakona ni določeno drugače veljajo odstop od posameznih zakonov iz Tretjega dela in začasni ukrepi iz Četrtega dela zakona za čas uvedbe začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, skladno z odločitvijo Sveta Evropske unije in vlade iz prvega odstavka 1. člena predloga zakona.

Od splošne veljavnosti ukrepov, ob upoštevanju njihove specifik, odstopajo le posamezni ukrepi, in sicer ukrepi iz 49., 52., 54. in 55 člena predloga zakona.

K 59. členu

Spreminja se določba Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v povezavi z novim 50.a členom ZZZRO).

K 60. členu

Določa se rok za uskladitev podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi ZZZRO.

K 61. členu

V prehodni določbi se ureja položaj oseb, ki bodo imele ob uveljavitvi tega zakona začasno zaščito in vloženo prošnjo za mednarodno zaščito ter oseb, ki so pred ali hkrati z vložitvijo vloge za začasno zaščito vložile tudi prošnjo za mednarodno zaščito, in sicer tako, da osebo z začasno zaščito, ki je do uveljavitve tega zakona vložila prošnjo za mednarodno zaščito, organ, pristojen za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, obvesti, da je ob vztrajanju pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito, v skladu s spremenjenim 6. členom ZZZRO, podan razlog za prenehanje začasne zaščite, in jo pozove, da se izreče, ali vztraja pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito. Če se oseba z začasno zaščito oziroma oseba, ki je pred ali hkrati z vložitvijo vloge za začasno zaščito vložila prošnjo za

mednarodno zaščito v roku 15 dni po prejemu poziva organa, pristojnega za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, o tem ne izreče, se šteje, da vztraja pri vloženi prošnji za mednarodno zaščito in ji začasna zaščita preneha.

K 62. členu

V prehodni določbi se ureja veljavnost izkaznic, ki bodo izdane do uveljavitve predloga zakona. Vsebina izkaznic se namreč spreminja. Izkaznice oseb z začasno zaščito, ki so bile izdane do uveljavitve predloga zakona, bodo ostale v veljavi in tako pristojnemu organu ne bo treba izdati nove izkaznice osebe z začasno zaščito.

K 63. členu

Postopki za priznanje denarne pomoči, ki so bili začeti pred začetkom uporabe spremenjenih 32., 33. in 34. člena ZZZRO, se dokončajo v skladu z ZZZRO.

K 64. členu

Določi se začetek uporabe spremenjenih 32., 33. in 34. člena ZZZRO, in sicer se začnejo uporabljati s prvim dnem meseca, ki sledi mesecu uveljavitve predloga zakona. Do takrat se uporabljajo 32., 33. in 34. člena ZZZRO.

K 65. členu

Ta člen določa začetek veljavnosti zakona, in sicer začne zakon zaradi nujnosti ukrepov, ki jih uvaja, veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

A) S tem zakonom se spreminja ali dopolnjuje:

1. Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo)

2. člen (pravica dočasne zaščite)

(1) Ob množičnem prihodu razseljenih oseb iz tretjih držav, zlasti če je nevarnost, da azilni sistem ne bo zmožal ustrezno obravnavati povečanega števila prošenj za azil, Republika Slovenija omogoča začasno zaščito v skladu s pogoji in postopki, določenimi s tem zakonom.

(2) Začasna zaščita se lahko dodeli razseljenim osebam, ki se ne morejo varno in trajno vrniti v državo ali regijo izvora zaradi vojne in njej podobnih razmer, oboroženih spopadov, okupacije ali množičnih kršitev človekovih pravic, zaradi česar je ogroženo njihovo življenje ali telo oziroma so žrtve sistematičnega ali splošnega kršenja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

3. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. »začasna zaščita« pomeni izredni postopek, ki ob množičnem prihodu ali neizbežnem množičnem prihodu razseljenih oseb iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo, zagotavlja takim osebam takojšnjo začasno zaščito, zlasti če obstaja nevarnost, da azilni sistem ne bo sposoben obravnavati prihoda brez neželenih učinkov na njegovo uspešno delovanje v korist omenjenih oseb in drugih oseb, ki prosijo za zaščito;
2. »množični prihod« pomeni prihod večjega števila razseljenih oseb, ki prihajajo iz posamezne tretje države ali regije, če je njihov prihod v Republiko Slovenijo spontan ali organiziran;
3. »razseljene osebe« so državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so morale zapustiti svojo matično državo ali regijo ali so bile evakuirane, zlasti na poziv mednarodnih organizacij, in ki se ne morejo varno in trajno vrniti zaradi prevladujočega stanja v tej državi ali regiji in se lahko štejejo med tiste osebe iz Konvencije o statusu beguncev ali drugih predpisov, ki omogočajo mednarodno zaščito, zlasti:
 - osebe, ki so pribežale z območij oboroženih konfliktov ali endemičnega nasilja;
 - zelo ogrožene osebe ali tiste, ki so že bile žrtve sistematičnega ali splošnega kršenja njihovih človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
4. »ranljive skupine oseb« so osebe s posebnimi potrebami, zlasti mladoletne osebe brez spremstva, invalidne osebe, starejši, nosečnice, ženske brez spremstva, starši samohranilci z mladoletnimi otroki, žrtve spolnih zlorab in žrtve mučenja ali

- organiziranega nasilja;
5. »mladoletna oseba brez spremstva« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let, ki nima zakonitega zastopnika ali skrbnika;
 6. »hudo kaznivo dejanje nepolitične narave« je kaznivo dejanje, ki je nepolitične narave, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana zaporna kazen, daljša od treh let.

5. člen **(neupravičenost pridobitve začasne zaščite)**

(1) Začasne zaščite ne more pridobiti oseba, pri kateri obstajajo utemeljeni razlogi za sum:

- da je storila kaznivo dejanje zoper človečnost in mednarodno pravo, določeno v Kazenskem zakoniku;
- da je storila hudo kaznivo dejanje nepolitične narave zunaj Republike Slovenije, preden je bila sprejeta v državo kot prosilec za začasno zaščito;
- da je storila kaznivo dejanje, ki je v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov ter drugimi obvezujočimi mednarodnimi pogodbami, ki izvršujejo te cilje in načela;
- da ogroža ustavno ureditev Republike Slovenije.

(2) Začasne zaščite tudi ne more pridobiti oseba, ki je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na nepogojno kazen zapora, daljšo od enega leta, in obsodba še ni izbrisana.

6. člen **(prenehanje in odvzem začasne zaščite)**

(1) Začasna zaščita preneha:

- če je oseba pridobila dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji ali državljanstvo Republike Slovenije na podlagi predpisov, ki urejajo področje tujcev, azila in državljanstva;
- če je oseba pridobila državljanstvo tretje države in uživa njeno zaščito;
- če je oseba pridobila status begunca, dovoljenje za prebivanje ali začasno zaščito v tretji državi;
- če se oseba z začasno zaščito na podlagi njene privolitve premesti v drugo državo članico Evropske unije.

(2) Začasna zaščita ne preneha osebi, ki v času trajanja začasne zaščite poskuša nezakonito vstopiti ali ostati na ozemlju druge države članice Evropske unije, razen če s sporazumom med državami članicami Evropske unije ni določeno drugače.

(3) Začasna zaščita se odvzame:

- če to zahtevajo razlogi javnega reda in miru;
- če oseba zavrača izpolnjevanje pravnomočnih ali izvršljivih odločitev državnih organov;
- če se ugotovi, da je oseba z začasno zaščito v postopku pridobitve začasne zaščite navedla neresnična dejstva;
- če se ugotovi eno izmed dejstev, navedenih v prejšnjem členu tega zakona, ko je oseba že pridobila začasno zaščito.

7. člen

(vstop v Republiko Slovenijo)

(1) Oseba iz 2. člena tega zakona, ki v času trajanja začasne zaščite in dokler število oseb, določeno v sklepu Vlade Republike Slovenije iz 10. člena tega zakona, ni doseženo, nezakonito vstopi v Republiko Slovenijo, lahko pri pristojnem organu zaprosi za začasno zaščito, če to stori v treh dneh po vstopu v Republiko Slovenijo.

(2) Oseba, ki vstopi v Republiko Slovenijo zunaj mejnega prehoda ali v nasprotju z namembnostjo mejnega prehoda in pri pristojnem organu v roku iz prejšnjega odstavka zaprosi za začasno zaščito, ne stori prekrška po zakonu, ki ureja nadzor državne meje.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve, s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje, izda navodilo o postopku in načinu ravnanja z osebami iz prejšnjega odstavka.

8. člen

(možnost vložitve prošnje za azil)

(1) Osebe z začasno zaščito lahko med trajanjem ali po prenehanju začasne zaščite zaprosijo za azil.

(2) Prošnja za azil, ki ni bila rešena pred iztekom začasne zaščite, se reši po izteku te zaščite. Do dokončne odločitve o prošnji za azil se za tako osebo uporabljajo predpisi, ki urejajo področje azila.

(3) Oseba, ki ji je bila prošnja za azil pravnomočno zavrnjena, lahko ponovno zaprosi za začasno zaščito, ne glede na to, ali je število oseb, določeno v sklepu vlade iz 10. člena tega zakona, doseženo, vendar najdalj za obdobje, kot ga določa sklep vlade iz 10. člena tega zakona.

9. člen

(sodelovanje z drugimi državami članicami Evropske unije in Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce)

(1) Republika Slovenija sodeluje z drugimi državami članicami Evropske unije v zadevah in vprašanjih, ki se nanašajo na začasno zaščito, zlasti pa jih obvešča o številu oseb z začasno zaščito in o nastanitvenih zmogljivostih za sprejem razseljenih oseb v Republiki Sloveniji ter z njimi sodeluje v postopkih premestitve oseb z začasno zaščito.

(2) Državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti v Republiki Sloveniji morajo v zadevah in vprašanjih, ki se nanašajo na osebe z začasno zaščito, sodelovati z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce (v nadaljnjem besedilu: UNHCR) in mu posredovati potrebno pomoč pri uresničevanju njegovih nalog.

(3) Pristojni organi Republike Slovenije redno seznanjajo UNHCR o:

- številu in stanju oseb z začasno zaščito,
- nastanitvenih zmogljivostih za nastanitev oseb z začasno zaščito,

- zahtevkih za premestitev oseb z začasno zaščito,
- izvajanju tega zakona in konvencij ter drugih mednarodnih predpisov o osebah z začasno zaščito,
- predpisih, ki so v pripravi za osebe z začasno zaščito.

(4) Pristojni organi v okviru rednih posvetovanj z UNHCR in drugimi mednarodnimi organizacijami izmenjujejo mnenja, stališča in predloge o vprašanih, ki se nanašajo na začasno zaščito, še zlasti o njeni uvedbi in prenehanju.

10. člen **(uvedba začasne zaščite)**

(1) Ko Svet Evropske unije ugotovi, da so v tretji državi ali regiji nastale razmere, navedene v drugem odstavku 2. člena tega zakona, vlada sprejme sklep o uvedbi začasne zaščite, s katerim določi zlasti število oseb, ki jim bo Republika Slovenija dajala začasno zaščito, pogoje, pod katerimi je lahko določeno število preseženo, zlasti če gre za uveljavljanje pravice do združevanja družine in ranljive skupine oseb, datum uvedbe in trajanje začasne zaščite ter rok, v katerem morajo osebe z začasno zaščito po prenehanju začasne zaščite zapustiti Republiko Slovenijo.

(2) Vlada sporoči Svetu Evropske unije podatke o nastanitvenih zmogljivostih Republike Slovenije za sprejem razseljenih oseb.

11. člen **(trajanje začasne zaščite)**

Začasna zaščita traja eno leto. Začasna zaščita se lahko podaljša še največ dvakrat po šest mesecev.

15. člen **(pravice v postopku)**

(1) Prosilcu ali prosilki za začasno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec) morajo biti zagotovljene vse informacije, ki se nanašajo na postopek za dodelitev začasne zaščite, v jeziku, ki ga razume. Prosilec ima pravico postopek spremljati in v njem sodelovati v jeziku, ki ga razume.

(2) Prosilec lahko kadar koli naveže stik z nevladnimi, mednarodnimi in drugimi organizacijami za pomoč beguncem.

(3) Urad vlade, pristojen za oskrbo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad), zagotovi prosilcem informacije iz prvega odstavka tega člena z izdajo informativnih brošur in organiziranjem informacijske službe.

16. člen **(vloga za začasno zaščito)**

(1) Oseba iz 2. člena tega zakona, ki v času trajanja začasne zaščite ob vstopu v Republiko Slovenijo izjavi, da namerava v Republiki Sloveniji zaprositi za začasno zaščito, se mora obravnavati kot prosilec za začasno zaščito v skladu s tem zakonom in se ji mora dovoliti vstop v državo.

(2) Vstop v državo po prejšnjem odstavku je mogoč le, dokler število oseb, določeno v sklepu vlade iz 10. člena tega zakona, ni doseženo.

(3) Prosilec mora ob vstopu v Republiko Slovenijo izpolniti vlogo za začasno zaščito pri organu, pristojnem za nadzor prehajanja čez državno mejo, in predložiti vsa dokazila, ki jih ima na razpolago in so pomembna za odločanje o priznanju začasne zaščite.

(4) Organ iz prejšnjega odstavka vlogo in morebitna dokazila brez odlašanja posreduje za področje notranjih zadev pristojni organizacijski enoti v upravni enoti (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ), na območju katere bo prosilec nastanjen.

(5) Prosilci, ki vstopijo v Republiko Slovenijo na način, določen v prvem odstavku 7. člena tega zakona, in prosilci, ki so že v Republiki Sloveniji, morajo brez odlašanja, najpozneje pa v treh dneh, izpolniti vlogo za začasno zaščito in pristojnemu organu iz prejšnjega odstavka predložiti vsa dokazila, ki jih imajo na razpolago in so pomembna za odločanje o priznanju začasne zaščite.

(6) Za mladoletne otroke izpolnijo vlogo njihovi starši oziroma skrbniki.

(7) Če prosilec ne razume slovenskega jezika, se mu zagotovi prevod vloge.

(8) Organ, ki prejme vlogo in morebitna dokazila, izda prosilcu potrdilo o prejemu.

(9) Minister predpiše obrazec vloge za začasno zaščito.

17. člen (namestitev prosilcev)

(1) Urad organizira prevoz prosilca v najbližji sprejemni center, v katerem se ugotovi njegova identiteta in zberejo podatki, potrebni za dodelitev začasne zaščite, ter opravi zdravstveni pregled prosilca.

(2) Prosilec se do dokončne odločitve o njegovi vlogi lahko namesti v nastanitveni center.

(3) Centre iz prejšnjih odstavkov ustanovi vlada, upravlja pa jih urad. Nastanitvene centre lahko s soglasjem vlade ustanovijo tudi humanitarne organizacije.

18. člen (pristojni organ za odločanje)

Vlogo za začasno zaščito obravnava in o njej odloča pristojni organ iz četrtega

odstavka 16. člena tega zakona, na območju katerega je prosilec nastanjen.

19. člen (odločanje)

(1) Pristojni organ ugotavlja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev začasne zaščite, določene s tem zakonom.

(2) Pristojni organ odloči o priznanju začasne zaščite v skrajšanem ugotovitvenem postopku.

(3) Pristojni organ izda prosilcu, ki mu je priznana začasna zaščita, izkaznico iz 42. člena tega zakona.

(4) Začasno zaščito pridobi tudi novorojeni otrok, katerega starši ali vsaj eden izmed staršev ima priznano začasno zaščito.

(5) V odločbi, s katero je bila začasna zaščita zavržena ali odvzeta, in v sklepu, s katerim je bila vloga za začasno zaščito zavržena, se določi rok, v katerem mora oseba zapustiti državo. Če oseba v določenem roku ne zapusti Republike Slovenije, se zanjo uporabijo predpisi, ki urejajo prisilno odstranitev tujcev.

21. člen (omejitev gibanja prosilcev)

(1) Prosilcu se lahko začasno omeji gibanje zunaj nastanitvenega centra, če ni znana njegova identiteta ali če obstajajo dvomi o njegovi identiteti.

(2) Omejitev gibanja odredi ministrstvo s sklepom. Omejitev gibanja traja do prenehanja razlogov, vendar ne dlje kot en mesec. Če so razlogi za omejitev gibanja po tem času še vedno podani, se omejitev gibanja lahko podaljša še za en mesec.

(3) Zoper sklep o omejitvi gibanja ima prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi pravico do pritožbe na Upravnem sodišču Republike Slovenije, ki mora o pritožbi po predhodnem zaslišanju prosilca odločiti v roku treh dni. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

23. člen (pravice oseb z začasno zaščito)

- (1) Osebe z začasno zaščito imajo za čas trajanja začasne zaščite pravico do:
- začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji,
 - nastanitve in prehrane v nastanitvenih centrih ali denarne pomoči za zasebno nastanitev;
 - zdravstvenega varstva,
 - dela,
 - izobraževanja,
 - denarne pomoči,

- žepnine,
- združevanja družine,
- brezplačne pravne pomoči,
- obveščenosti o pravicah in dolžnostih,
- pomoči pri uveljavljanju pravic iz tega zakona.

(2) Vlada izda uredbo, s katero določi način zagotavljanja pravic iz prejšnjega odstavka, razen pravice do brezplačne pravne pomoči.

25. člen **(pravica do nastanitve in prehrane)**

(1) Osebam z začasno zaščito se zagotovi nastanitev in prehrana v nastanitvenih centrih.

(2) Osebam z začasno zaščito se v skladu z možnostmi lahko zagotovi prehrana, ki ne krši njihovega verskega prepričanja.

26. člen **(pravica do denarne pomoči za zasebno nastanitev)**

(1) Osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenih centrih, ki se deloma ali v celoti zaprejo, ali se sicer odločijo za zasebno nastanitev, se dodeli denarna pomoč za zasebno nastanitev.

(2) Višina, doba in način izplačevanja denarne pomoči za zasebno nastanitev se določi z uredbo iz drugega odstavka 23. člena tega zakona, ob upoštevanju zlasti število družinskih članov ter dohodkov in drugih prejemkov.

(3) Denarno pomoč za zasebno nastanitev iz prejšnjega odstavka izplačuje urad.

27. člen **(pravica do zdravstvenega varstva)**

(1) Osebe z začasno zaščito imajo pravico do:

1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;
2. nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:
 - ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, ustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve,
 - preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij,
 - zdravljenje šoka,
 - storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja in smrt,
 - zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja,

- zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev,
 - zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika,
 - zdravila s pozitivne liste, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih stanj,
 - nujne prevoze z reševalnimi in drugimi vozili v naštetih primerih;
3. neodložljivih storitev specialistično ambulantnih in bolnišničnih dejavnosti;
 4. zdravstvenega varstva žensk, ki obsega:
 - kontracepcijska sredstva,
 - prekinitev nosečnosti,
 - zdravstveno oskrbo v nosečnosti in ob porodu;
 5. obveznih zdravstvenih pregledov pred vključitvijo v izobraževanje in v času izobraževanja v osnovni oziroma srednji šoli, enako kot to velja za državljane Republike Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko zdravstvena komisija, ki jo imenuje predstojnik urada, v utemeljenih primerih odobri večji obseg zdravstvenega varstva.

(3) Urad krije stroške zdravstvenih storitev oseb z začasno zaščito iz prejšnjih odstavkov tega člena.

29. člen **(pravica do izobraževanja)**

(1) Osebe z začasno zaščito, ki so stare manj kot 18 let, imajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije pravico do:

- vključitve in zaključka osnovnošolskega izobraževanja,
- vključitve in zaključka nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega in splošnega izobraževanja za pridobitev javno veljavne izobrazbe v javnih in zasebnih šolah, ki se financirajo iz javnih sredstev, če so ob vključitvi v izobraževanje stare manj kot 18 let in izpolnjujejo vpisne pogoje.

(2) Osebe z začasno zaščito, ki so starejše od 18 let, se lahko vključijo v izobraževanje iz prvega odstavka tega člena pod enakimi pogoji, ki veljajo za udeležence izobraževanja odraslih, v izobraževanje na višjih in visokih strokovnih šolah ter na univerzitetni stopnji pa v skladu s predpisi, ki urejajo tako izobraževanje.

(3) Stroške izobraževanja oseb iz prvega odstavka tega člena krije ministrstvo, pristojno za šolstvo, v enakem obsegu in pod enakimi pogoji, kot to velja za državljane Republike Slovenije.

(4) Individualne stroške, povezane z izobraževanjem za posamezno osebo iz prvega odstavka tega člena, ki ne spadajo v okvir sistemskega financiranja iz prejšnjega odstavka, zagotavlja urad v okviru sredstev denarne pomoči oziroma žepnine v skladu s tem zakonom, razen dela stroškov prevoza in prehrane ter za učbenike, ki jih zagotavlja ministrstvo, pristojno za šolstvo, s subvencijami oziroma iz učbeniškega sklada.

(5) Vključevanje oseb z začasno zaščito v izobraževanje zagotovi urad v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, in šolami.

32. člen **(merila za izračun denarne pomoči)**

(1) Višina denarne pomoči se osebi z začasno zaščito določi v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka po naslednjih merilih:

- za prvo odraslo osebo oziroma vlagatelja 100%
- za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 70%
- za otroka do 18. leta starosti 30%
- za mladoletno osebo brez spremstva 100%.

(2) Mladoletnim osebam, ki so v Republiki Sloveniji s samo enim od staršev, se denarna pomoč poveča za 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka.

33. člen **(zahtevek za denarno pomoč)**

(1) Postopek za dodelitev denarne pomoči se začne na zahtevo osebe z začasno zaščito.

(2) Zahtevek za denarno pomoč se vloži na obrazcu, ki ga predpiše vlada.

(3) Vlagatelj je praviloma prva odrasla oseba v družini.

(4) Kot prva odrasla oseba v družini se šteje samska oseba oziroma tisti od zakoncev oziroma oseb, ki živita v življenjski skupnosti iz prve alinee drugega odstavka 36. člena, ki uveljavlja pravico do denarne pomoči.

(5) Za naslednjo odraslo osebo v družini se šteje polnoletna oseba, ki se po predpisih s področja socialnega varstva šteje v družino in ki ni otrok iz druge alinee drugega odstavka 36. člena tega zakona.

(6) Oseba z začasno zaščito je dolžna uradu sporočiti vsa dejstva in okoliščine oziroma spremembe, ki vplivajo na odločitev o dodelitvi denarne pomoči.

(7) Oseba z začasno zaščito mora nova dejstva in okoliščine oziroma spremembe iz prejšnjega odstavka sporočiti v osmih dneh od dneva, ko so nastale oziroma je zanje izvedela.

34. člen **(odločanje o denarni pomoči in izplačevanje)**

(1) O dodelitvi denarne pomoči odloči urad z dokončno odločbo.

(2) Denarna pomoč se dodeli za obdobje šestih mesecev in se izplačuje mesečno s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.

(3) Denarna pomoč mladoletne osebe brez spremstva se izplača njenemu skrbniku oziroma zakonitemu zastopniku, denarna pomoč za vso družino pa se praviloma izplača vlagatelju.

(4) Sredstva za denarne pomoči zagotavlja in izplačuje urad.

35. člen **(pravica do žepnine)**

(1) Osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenem centru in so brez dohodkov in drugih prejemkov ter zavezancem, ki jih v skladu s predpisi Republike Slovenije morajo in so jih zmožni preživljati, urad dodeli žepnino.

(2) Višina mesečne žepnine znaša 30 odstotkov osnovnega zneska minimalnega dohodka in jo mesečno izplačuje urad v nastanitvenem centru.

36. člen **(pravica do združevanja družine)**

(1) Pravico do začasne zaščite po tem zakonu imajo tudi ožji družinski člani osebe, ki je pridobila začasno zaščito.

(2) Za ožje družinske člane se po tem zakonu štejejo:

- zakonec oziroma oseba, ki je z osebo, ki je pridobila začasno zaščito, najmanj eno leto pred prihodom v Republiko Slovenijo živela v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo;
- otroci osebe, ki je pridobila začasno zaščito, dokler jih ta mora preživljati;
- pastorki, kadar ti preživljajo očima ali mačeho, in očim ali mačeha, kadar preživlja pastorko;
- vnuki in nečaki osebe, ki je pridobila začasno zaščito, če ta oseba preživlja vnuke ali nečake, ki so brez staršev;
- drugi bližnji sorodniki osebe, ki je pridobila začasno zaščito, če so živeli skupaj kot del družine pred prihodom v Republiko Slovenijo in jih je ta preživljala.

37. člen **(pravica do brezplačne pravne pomoči)**

Osebe z začasno zaščito imajo pravico do brezplačne pravne pomoči v skladu z zakonom, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

39. člen **(pomoč pri uveljavljanju pravic po tem zakonu)**

Urad zagotavlja pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo osebe z začasno zaščito po tem zakonu.

40. člen
(dolžnosti oseb z začasno zaščito)

Osebe z začasno zaščito morajo:

- spoštovati ustavno ureditev, zakone, predpise in druge splošne pravne akte Republike Slovenije ter ukrepe državnih organov;
- prijaviti prebivališče in vsako spremembo prebivališča v treh dneh po spremembi pri pristojnem organu;
- obvestiti urad o zaposlitvi, premoženju, dohodkih in prejemkih.

V. LISTINA OSEBE Z ZAČASNO ZAŠČITO

42. člen
(izkaznica osebe z začasno zaščito)

(1) Osebi z začasno zaščito se izda izkaznica, ki jo mora imeti pri sebi in s katero dokazuje svojo istovetnost.

(2) Izkaznica osebe z začasno zaščito velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji.

(3) Izkaznica osebe z začasno zaščito velja, dokler traja začasna zaščita.

(4) Oseba z začasno zaščito mora izkaznico na zahtevo uradne osebe, ki je po zakonu za to pooblaščen, dati na vpogled.

43. člen
(vsebina izkaznice)

(1) Izkaznica osebe z začasno zaščito vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime,
- datum rojstva,
- spol,
- začasno prebivališče,
- državljanstvo,
- osebno ime ter stalno prebivališče zakonitega zastopnika,
- fotografijo.

(2) Minister predpiše obrazec izkaznice.

46. člen
(bivanje po prenehanju začasne zaščite)

(1) Urad lahko s sklepom na predlog zdravstvene komisije iz drugega odstavka

27. člena tega zakona za določen čas omogoči bivanje po prenehanju začasne zaščite osebam, za katere oceni, da se zaradi zdravstvenih vzrokov še ne morejo vrniti v državo ali regijo izvora, vendar praviloma ne dlje, kot lahko traja začasna zaščita po 11. členu tega zakona.

(2) Urad lahko s sklepom za določen čas po prenehanju začasne zaščite omogoči bivanje mladoletnim osebam brez spremstva, ki se šolajo v Republiki Sloveniji, in družinam, katerih otroci so mladoletni in se šolajo v Republiki Sloveniji, do izteka tekočega šolskega leta.

(3) Osebe iz prvega in drugega odstavka tega člena imajo enake pravice in dolžnosti kot osebe z začasno zaščito.

47. člen (prisilna odstranitev)

Oseba, ki ji je začasna zaščita prenehala in ni pridobila drugačnega statusa, ki ji omogoča prebivanje v Republiki Sloveniji, mora državo zapustiti v roku, ki ji je določen, v nasprotnem primeru se zanjo uporabijo predpisi, ki urejajo prisilno odstranitev tujcev.

49. člen (zbirke osebnih podatkov o prosilcih za začasno zaščito)

(1) Pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona za izvrševanje tega zakona zbira in obdeluje naslednje podatke o osebah, ki zaprosijo za začasno zaščito:

- osebno ime,
- osebno ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika,
- osebno ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva skrbnika,
- datum in kraj rojstva,
- ustrezen prstni odtis za izdajo izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona,
- dekliški priimek,
- spol,
- zakonsko zvezo, zunajzakonsko skupnost ali drugo obliko partnerske zveze, urejene z zakonom,
- državljanstvo,
- izobrazbo in poklic, če prosilec s tem pisno soglaša,
- datum prihoda v Republiko Slovenijo,
- številko in vrsto potovalnega dokumenta,
- osebna imena in naslove stalnega ali začasnega prebivališča družinskih članov v Republiki Sloveniji,
- vrsto in naslov zadnjega prebivališča,
- zdravstveno stanje, če prosilec s tem pisno soglaša,
- druge podatke, določene z zakoni Republike Slovenije, ki so potrebni za odločanje o začasnih zaščitah.

(2) Pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona zbira podatke iz prejšnjega odstavka neposredno od oseb, ki zaprosijo za začasno zaščito, od drugih oseb

ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

(3) Pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona mora podatke iz prvega odstavka tega člena posredovati uradu za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom.

50. člen **(zbirke osebnih podatkov o osebah z začasno zaščito)**

(1) Urad za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom, zbira in obdeluje naslednje podatke:

- o oskrbi in nastanitvi,
- o številki in datumu izdaje odločbe o pridobitvi začasne zaščite,
- o naslovu začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji,
- o številki izkaznice osebe z začasno zaščito, datumu izdaje in organu, ki jo je izdal,
- o izobrazbi in poklicu, če oseba z začasno zaščito s tem pisno soglaša,
- o narodnosti, če oseba z začasno zaščito s tem pisno soglaša,
- o veroizpovedi, če oseba z začasno zaščito s tem pisno soglaša,
- o opravljenih zdravstvenih storitvah v času bivanja v Republiki Sloveniji,
- o šolanju in izobraževanju ter o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji,
- o zaposlitvah, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju,
- o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite,
- o načinu in kraju vračanja v domovino.

(2) Urad zbira podatke iz prejšnjega odstavka neposredno od oseb z začasno zaščito, od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

51. člen **(posredovanje podatkov izvorni državi)**

(1) Podatki, ki jih od prosilcev in oseb z začasno zaščito zberejo organi, pristojni za izvajanje tega zakona, se ne smejo posredovati izvorni državi.

(2) Za odstranitev osebe, ki ji je odrejena prisilna odstranitev v izvorno državo, se organom izvorne države lahko posredujejo le naslednji podatki:

- osebno ime,
- datum in kraj rojstva,
- ustrezen prstni odtis, ki je bil pridobljen za potrebe izdaje izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona,
- spol,
- državljanstvo,
- številka in vrsta potovalnega dokumenta,
- vrsta in naslov zadnjega prebivališča v izvorni državi.

52. člen **(doba uporabe in shranjevanja osebnih podatkov)**

(1) Osebni podatki iz 49. in 50. člena tega zakona se lahko uporabljajo in shranjujejo največ tri leta po prenehanju začasne zaščite iz 11. člena tega zakona.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka se osebni podatki arhivirajo.

(3) Osebni podatek iz pete alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona in osebni podatki iz osme, devete, desete in enajste alineje prvega odstavka 50. člena tega zakona se uporabljajo in hranijo trajno.

54. člen
(kršitev določbe v zvezi z omejitvijo gibanja)

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek prosilec, ki ne upošteva omejitve gibanja v skladu z drugim odstavkom 21. člena tega zakona.

55. člen
(kršitev določbe v zvezi s prijavo spremembe kraja prebivanja)

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki ne prijavi vsake spremembe kraja prebivanja v skladu z drugo alinejo 40. člena tega zakona.

56. člen
(kršitev določbe v zvezi z obveščanjem urada)

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki ne obvesti urada o zaposlitvi, premoženju, dohodkih in prejemkih v skladu s tretjo alinejo 40. člena tega zakona.

57. člen
(kršitev določb v zvezi z izkaznico osebe z začasno zaščito)

(1) Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki pri sebi nima izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona.

2. Zakon o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/18)

18. člen
(oprostitev plačila turistične takse)

(1) Plačila turistične takse in posledično promocijske takse so oproščeni:

- otroci do sedmega leta starosti;
- osebe z zdravniško napotnico v naravnih zdraviliščih,
- osebe na podlagi predložitve fotokopije odločbe pristojnega organa, iz katere je

razvidno, da je pri zavarovancu ugotovljena invalidnost oziroma telesna okvara, ali fotokopije potrdila oziroma izvedenskega mnenja pristojne komisije o ugotavljanju invalidnosti oziroma telesni okvari ali na podlagi članske izkaznice invalidske organizacije;

- otroci in mladostniki na podlagi predložitve fotokopije odločbe, ki se nanaša na razvrščanje in usmerjanje otrok s posebnimi potrebami;
- učenci, dijaki in študenti ter njihovi vodje oziroma mentorji, ki so udeleženci strokovnih ekskurzij in podobnih oblik dela, ki jih na nepridobitni podlagi izvajajo vzgojno-izobraževalne ustanove in so določene z letnim delovnim načrtom v okviru javno veljavnega vzgojno-izobraževalnega ali študijskega programa;
- osebe do 18. leta in njihove vodje oziroma mentorji, ki so udeleženci letovanj, ki jih organizirajo društva, in jim je bil podeljen status pravne osebe v javnem interesu,
- osebe, ki prostovoljno odpravljajo posledice elementarnih nesreč;
- pripadniki Slovenske policije v obdobju opravljanja nalog iz svoje pristojnosti;
- osebe, ki so na začasnem delu in prebivajo v nastanitvenem obratu neprekinjeno več kot 30 dni;
- tuji državljani, ki so po mednarodnih pogodbah oproščeni plačila turistične takse.

(2) Turistično takso v višini 50 odstotkov plačujejo:

- osebe od 7. do 18. leta starosti,
- osebe od 18. do 30. leta starosti, ki prenočujejo v nastanitvenih obratih, vključenih v mednarodno mrežo mladinskih prenočišč (IYHF).

(3) Kadar se okoliščine za popolno ali delno oprostitev turistične takse izkazujejo s predložitvijo kopije listine, se listina predloži na vpogled in je gostitelj ne prevzame v hrambo.

(4) Občina lahko s svojim predpisom poleg oseb iz prvega odstavka tega člena dodatno določi osebe, ki so v celoti ali delno oproščene plačila turistične takse.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena oprostitev plačila turistične takse ne velja, če se ta plačuje v pavšalnem letnem znesku v skladu z drugim odstavkom 22. člena in drugim odstavkom 23. člena tega zakona.

3. Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22 in 29/22 – ZUOPDCE)

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) na ozemlju Republike Slovenije v skladu z:

- Direktivo Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjeno z Direktivo Sveta (EU) 2021/1159 z dne 13. julija 2021 o spremembi Direktive

2006/112/ES glede začasnih oprostitev pri uvozu in nekaterih dobavah v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L št. 250 z dne 15. 7. 2021, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2006/112/ES);

- Direktivo Sveta 2008/9/ES z dne 12. februarja 2008 o podrobnih pravilih za vračilo davka na dodano vrednost, opredeljenih v Direktivi 2006/112/ES, davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici vračila, temveč v drugi državi članici (UL L št. 44 z dne 20. 2. 2009, str. 23),
- Trinajsto direktivo Sveta 86/560/EGS z dne 17. novembra 1986 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Postopki vračila davka na dodano vrednost davčnim zavezancem, ki nimajo stalnega prebivališča ali sedeža na ozemlju Skupnosti (UL L št. 326 z dne 21. 11. 1986, str. 40).

(2) Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- »ozemlje Slovenije« je ozemlje pod suverenostjo Republike Slovenije, vključno z zračnim prostorom in morskim območjem, nad katerima ima Republika Slovenija suverenost ali jurisdikcijo v skladu z notranjim in mednarodnim pravom;
- »ozemlje države članice«, »država članica« in »Unija« je ozemlje držav članic in ozemlje Unije, ki je kot tako definirano v predpisih Evropske unije;
- »tretja država« je katero koli drugo ozemlje, razen ozemlje Slovenije in ozemlja drugih držav članic oziroma Unije;
- »tretje ozemlje« je del državnega ozemlja države članice, ki pa ni sestavni del »ozemlja države članice« v smislu druge alineje tega odstavka, in sicer:
 - a) ozemlja, ki so del carinskega območja Unije:
 - v Helenski republiki: 'A'Oo (gora Atos),
 - v Kraljevini Španiji: Kanarski otoki,
 - v Francoski republiki: francoska ozemlja iz 349. in prvega odstavka 355. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - v Republiki Finski: Alandski otoki,
 - v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska: Kanalski otoki,
 - v Italijanski republiki: Campione d'Italia, italijanske vode Luganskega jezera;
 - b) ozemlja, ki niso del carinskega območja Unije:
 - v Zvezni republiki Nemčiji: otok Heligoland, ozemlje Büsingen,
 - v Kraljevini Španiji: Ceuta, Melilla,
 - v Italijanski republiki: Livigno.

(3) Po tem zakonu se:

- transakcije v Kneževino Monako ali iz nje obravnavajo kot transakcije v Francosko republiko oziroma iz nje;
- transakcije na otok Man ali z njega obravnavajo kot transakcije v Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske oziroma iz njega;
- transakcije v suverene cone Združenega kraljestva Akrotiri in Dhekelia ali iz njih obravnavajo kot transakcije na Ciper oziroma z njega.

B) S tem zakonom se začasno odstopa od določb naslednjih zakonov:

1. **Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno**

besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US)

48. člen

(Oblikovanje in uporaba sredstev proračunske rezerve)

(1) V proračunu se zagotavljajo sredstva za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad.

(2) Sredstva proračunske rezerve se uporabljajo za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč, kot so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni in druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile, ter ekološke nesreče.

(3) V sredstva proračunske rezerve se izloča del skupno doseženih letnih prejemkov proračuna v višini, ki je določena s proračunom, vendar največ do višine 1,5 odstotka prejemkov proračuna. Del sredstev se izloča v rezerve začasno vsak mesec, dokončno pa po zaključnem računu proračuna za preteklo leto.

(4) O uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine dveh odstotkov v proračunu načrtovane proračunske rezerve odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance. O uporabi sredstev vlada obvešča Državni zbor s pisnimi poročili. O uporabi sredstev proračunske rezerve v znesku, ki presega navedeno višino, odloča Državni zbor s posebnim zakonom.

2. Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10)

7. člen

(jezikovno znanje)

(1) Vlada Republike Slovenije potrebno znanje slovenščine za posamezne poklice oziroma delovna mesta v organih in službah ter pri nosilcih javnih pooblastil iz prvega odstavka 5. člena tega zakona določi z uredbo. Znanje slovenščine se dokazuje s spričevalom ustrezne slovenske javne ali zasebne šole oziroma s posebnim potrdilom pooblaščenih izobraževalnih ustanov o uspešno opravljenem preizkusu znanja slovenščine.

(2) Predstojniki ali predstojnice organov, služb in nosilcev javnih pooblastil so odgovorni, da se vladni predpis iz prejšnjega odstavka upošteva v internih aktih organa oziroma organizacije in da na delovnih mestih, na katerih prihaja do govornega ali pisnega poslovanja s strankami, delajo samo ljudje z ustreznim znanjem slovenščine.

3. Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21)

17. člen

(stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti)

(1) Sredstva za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: S-ZRD) sestavljajo sredstva za institucionalni steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: ISF), sredstva za programski steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: PSF), sredstva za razvojni steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: RSF) in sredstva za programe nacionalnih raziskav (v nadaljnjem besedilu: PNR). Ta so kot skupna sredstva za javne raziskovalne organizacije, druge javne zavode iz 81. člena tega zakona in koncesionarje na podlagi podeljenih koncesij za izvajanje javne službe na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: prejemniki stabilnega financiranja) zagotovljena v državnem proračunu.

(2) Če je rast BDP negativna ali rasti ni, se sredstva za S-ZRD zagotavljajo najmanj v nominalni višini sredstev za S-ZRD preteklega leta.

(3) Podrobnejša ureditev stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, vključno z določitvijo enotnega prvega roka za objavo razpisa za mlade raziskovalce, se določi v splošnem aktu ARRS.

C) Prehodne in končne določbe

1. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19 in 189/20 – ZFRO)

51. člen

(1) Podatki za osebe po tem zakonu, tudi podatki, ki štejejo za davčno tajnost, se zbirajo neposredno od osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika ter, po uradni dolžnosti, iz zbirk podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije. Oseba oziroma njen zakoniti zastopnik je centru za socialno delo dolžan dati vse podatke, o katerih pooblaščen organi in organizacije ne vodijo zbirke podatkov.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo brezplačno pridobivajo podatke za osebe po tem zakonu iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo, davčna številka osebe, ki se ji izplačuje pravica po tem zakonu, stalno ali začasno prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, zakonski stan, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa, datum smrti, podatke o izdanem dovoljenju za prebivanje tujca, serijska številka dovoljenja, vrsta dovoljenja, razlog in namen izdaje, datum izdaje in obdobje veljavnosti, podatek o tem, ali je dovoljenje za prebivanje veljavno oziroma ali je prenehalo veljati), podatke o gospodinjstvu iz evidence gospodinjstev (osebno ime in EMŠO oseb v skupnem gospodinjstvu, podatek o nosilcu gospodinjstva in razmerju do nosilca gospodinjstva) ter podatke o lastništvu vozila in o vozilu iz evidence registriranih

vozil (datum prve registracije vozila, podatke o lastniku, podatke o osebi, na katero je vozilo registrirano, pa ni lastnik vozila, podatke o vozilu);

2. Ministrstva za obrambo – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka, podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti;

3. Ministrstva za šolstvo in šport oziroma izvajalcev vzgojno-izobraževalne ali študijske dejavnosti – podatke o vključenosti oseb v vzgojni oziroma izobraževalni oziroma višješolski zavod (ime vrtca ali osnovne šole ali srednje šole ali višje strokovne šole ter obdobje vključenosti), identifikacijska številka izobraževalnega zavoda (šifra PRS), datum izpisa iz izobraževalnega zavoda, datum zaključka izobraževalnega programa, identifikacijska številka vzgojno-izobraževalnega oziroma višješolskega programa, podatke o prijavljenih in sprejetih dijakih v dijaških domovih (osebno ime dijaka, naziv in naslov dijaškega doma, identifikacijska številka dijaškega doma (šifra PRS), podatek o letniku izobraževanja, datum prvega vpisa v izobraževalni program, podatek o opravljenih izpitih po letnikih in po študijskih letih, podatek o nazivu izobraževalnega programa in smeri, vrsta izobraževanja po KLASIUS, področje izobraževanja po KLASIUS, podatek o statusu (dijak, študent, udeleženec izobraževanja odraslih), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno);

4. Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo – podatke o vključenosti študentov v izobraževalne programe (ime fakultete, obdobje vključenosti), vrsta visokošolskega zavoda, identifikacijska številka visokošolskega zavoda (šifra PRS), datum prvega vpisa v študijski program, datum izpisa iz študijskega zavoda, datum zaključka študijskega programa, identifikacijska številka študijskega programa, naziv študijskega programa, vrsta izobraževanja po KLASIUS, področje izobraževanja po KLASIUS, podatke o letniku izobraževanja, podatek o občini izobraževalne ustanove, podatek o statusu (ima ali nima status študenta), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno), podatek o opravljenih izpitih v študijskih letih;

5. Ministrstva za infrastrukturo in prostor – podatke o upravičenosti dijakov in študentov do subvencije prevoza, obdobje koriščenja subvencije prevoza, mesec in leto veljavnosti mesečne vozovnice;

6. centrov za socialno delo – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila porodniškega nadomestila, očetovskega nadomestila, nadomestila za nego in varstvo otroka, posvojiteljskega nadomestila, starševskega dodatka, dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno varstvo, rejnine, plačila dela rejniku, pravic iz javnih sredstev po tem zakonu in preživnin, podatke o sostarševstvu, podatke o obdobju vključenosti v rejništvo;

7. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter podatke o zavarovalnem času), in uživalcih pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (o vrsti, višini, datumu izplačila in datumu

upravičenosti do posamezne pravice) in podatke o višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do dodatka za tujo nego in pomoč ter nadomestila za invalidnost po predpisih o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb;

8. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v obvezno zdravstveno zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v obvezno zdravstveno zavarovanje), podatke o višini, datumu upravičenosti in datumu izplačila nadomestila iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja iz evidence zavarovancev obveznega zdravstvenega zavarovanja ter podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje;

9. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz evidence brezposelnih oseb (datum prenehanja delovnega razmerja, datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v evidenci, podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja nadomestil iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti posameznih brezposelnih oseb), podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja dodatka za aktivnost, podatke iz evidence oseb, vključenih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in evidence iskalcev zaposlitve (datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v tej evidenci), podatke iz evidence brezposelnih oseb, ki so začasno nezaposljive (podatke o datumu obravnave na komisiji, podatke o mnenju in predlogih ukrepov komisije in predvideno trajanje začasne nezaposljivosti);

10. Jamstvenega in preživninskega sklada Republike Slovenije – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila nadomestil preživnine in izplačilih ob insolventnosti delodajalca, podatke o vračilih preživninskega zavezanca (višina in datum vračila);

11. Durs – skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o dohodkih skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, podatke o davku in obveznih prispevkih za socialno varnost, ki se nanašajo na te dohodke, in podatke o normiranih oziroma dejanskih stroških, ki se nanašajo na te dohodke, podatke o vzdrževanih družinskih članih, podatke o številkah TRR oseb v tujini;

12. Geodetske uprave Republike Slovenije – podatke o vrednosti nepremičnin (posplošena tržna vrednost po predpisu, ki ureja množično vrednotenje nepremičnin iz registra nepremičnin), podatke o vrsti nepremičnine (dejanska raba parcele iz zemljiškega katastra, dejanska raba stavb in delov stavb iz katastra stavb), podatke o površini stanovanja;

13. upravnih enot – podatke o višini, obdobje upravičenosti in o datumu izplačil materialnih pravic po predpisih o vojnih veteranih, žrtvah vojnega nasilja in o vojnih invalidih (veteranski dodatek, invalidski dodatek, družinski dodatek);

14. Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij – podatke o začetku in izteku prestajanja kazni zapora za osebo na prestajanju kazni zapora ter podatke o začetku in izteku vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom za mladoletnike;

15. Uprave Republike Slovenije za pomorstvo – podatke o lastništvu vodnih plovil posamezne osebe ter o vodnem plovilu;

16. okrajnih sodišč – podatke o lastništvu nepremičnin posamezne osebe;
17. klirinško depotne družbe – računalniški izpis podatkov, vpisanih v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki se nanašajo na posameznega imetnika nematerializiranih vrednostnih papirjev;
18. Slovenskega informacijskega sistema bonitet (SISBON) – podatke o vrsti posla (osebni računi z odobrenim izrednim limitom, izredni limit, posojila, kreditne kartice, poročila drugim, druge terjatve), datumu sklenitve posla, oznaki valute, znesku ob odobritvi, znesku anuitete ali obroka, vrsti anuitete ali obroka, odplačilni dobi v mesecih, podatke o moratoriju, podatke o poslovnih dogodkih, ki vplivajo na potek posla (odplačilo dolga, predčasno odplačilo, sprememba odplačilne dobe, sprememba obroka), podatke o poslovnih dogodkih, ki niso skladni s pogodbo (odpoved posla zaradi neplačila dolga, neplačan zapadli dolg, blokiranje, deblokiranje);
19. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) – podatke o vrednosti lastniških deležev (matična številka zasebnika ali pravne osebe, datum vpisa in izbrisa v Poslovni register Slovenije, pravnoorganizacijska oblika, davčna številka zasebnika ali pravne osebe, znesek osnovnega kapitala, lastniški delež osebe v gospodarski družbi ali zadruzi), podatek o višini dobička zasebnikov in pravnih oseb, podatek o številki transakcijskega računa, podatek o statusu računa (odprt, zaprt), datum zaprtja računa;
20. Kapitalske družbe – podatke o višinah pokojninskih rent in odkupnih vrednostih, izplačanih skladno z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb;
21. lokalnih skupnosti – podatke o subvencijah, ki jih za opravljanje dejavnosti dodeljujejo lokalne skupnosti (vrsta, višina in obdobje upravičenosti, namen pomoči, datum izplačila), podatke o pomočeh lokalnih skupnosti (vrsta, višina in obdobje upravičenosti, namen pomoči, datum izplačila) in podatke o upravičenosti do štipendij;
22. Ministrstva za zdravje, Inštituta za varovanje zdravja in drugih izvajalcev zdravstvene dejavnosti – podatke o zdravstvenem stanju (podatke o duševnem zdravju in odvisnostih) oziroma invalidnosti (kategorija invalidnosti);
23. kreditnih institucij – podatke o prometu na transakcijskih računih, podatke o višini sredstev na varčevalnih računih, podatke o višini depozitov, podatke o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov, podatke o imetnikih enot premoženja investicijskih skladov, o številu enot, vrednosti enote ter podatke o skladu;
24. družb za upravljanje – podatke iz evidence imetnikov investicijskih kuponov, o imetniku enot premoženja investicijskih skladov, o številu enot, vrednosti enote ter podatke o skladu;
25. borzno posredniških hiš – podatke o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov vlagatelja in oseb, ki se upoštevajo poleg vlagatelja po tem zakonu, podatke

o imetnikih enot premoženja investicijskih skladov, o številu enot, vrednosti enote ter podatke o skladu;

26. regionalne razvojne agencije – podatek, ali oseba prejema kadrovske štipendije ali ne;

27. Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije – podatke o vrsti štipendije (kadrovska, Zoisova, Ad futura štipendija, štipendija za Slovence v zamejstvu oziroma Slovence po svetu), obdobje upravičenosti do štipendije;

28. zavarovalnic – podatke o višinah zavarovalnih rent in podatke o dohodkih iz življenjskih zavarovanj.

(3) Ob pridobivanju podatkov iz tega člena oseb, na katere se podatki nanašajo, ni treba predhodno seznaniti.

(4) Ministrstvo lahko centralno zbirko podatkov iz 49. člena tega zakona poveže z zbirkami podatkov iz drugega odstavka tega člena.